

SLOVENSKI

Izložiš: časopisno-izdatni podjetje SZDL "Naša tiska" / Direktor: Rud. Janžura / Odgovorni urednik: Sergej Vošnjak / Tiska: tiskarna "Slov. poročevalca" / Uredništvo: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Uprava: Ljubljana, Tomšičeva ulica 5, telefon 23-522 do 23-526 / Oglasi: oddelki: Ljubljana, Kardeljeva ulica 6, telefon 21-895, za ljubljanske naročnike 20-463, za zunanje 21-832 / Poštni predal 29 / Tekoči račun Narodne banke 601-Te-163 / Mesečna naročnina 200 din

Poročevalac

OBISK PREDSEDNICE GENERALNE SKUPŠČINE OZN

Gospa Pandit na obisku v Makedoniji

Slovesen sprejem na letališču v Skoplju — Po sprejemu pri Lazarju Koliševskemu si je ga. Pandit ogledala univerzo in cerkev sv. Spasa

Skoplje, 24. jun. Po tridnevnem bivanju v Beogradu je predsednica Generalne skupščine ga. Vidja Lakšmi Pandit davi nekoliko po 9. uri s posebnim letalom prispela v Skoplje. Spremljala jo indijski veleposlanik v Beogradu g. Binaj Ranjan Sen, svetnik indijskega ministristva za zunanje zadeve g. Bajpai in prvi sekretar v državnem sekretariatu za zunanje zadeve Dejan Kostić.

Na letališču v Skoplju so go. Pandit sprejeli in pozdravili predsednik narodnega saborja Makedonije Lazar Koliševski, predsednik izvršnega sveta Makedonije Ljupčo Arsov, člani izvršnega sveta Vera Aceva in Filip Brajkovski, predsednik mestnega ljudskega odbora Vasil Djorgov in drugi. Z letališča se je ga. Pandit odpravila v mesto, kjer jo je v palači narodnega saborja Makedonije sprejel predsednik Narodnega saborja Lazar Koliševski in se z njo dle časa razgovarjal. Navzoča sta bila tudi indijski veleposlanik g. Sen in svetnik indijskega ministristva za zunanje zadeve g. Bajpai. Predsednica Generalne skupščine se je zanimala za gospodarski in kul-

NAČRTI ZA SPORAZUM O BALKANSKI ZVEZI IZDELANI

Beograd, 24. junija. (Tanjug) V državnem sekretariatu za zunanje zadeve se je zvedelo, da je jugoslovanska mešana komisija za izdelavo načrta trojne vojaško-politične zveze končala delo. Jugoslovanski predlog so danes poslali v proučitev grški in turški vladi.

Jugoslovanska vlada je prejela tudi predloge grške in turške mešane komisije.

V Beogradu izražajo zadovoljstvo, ker delo mešanih komisij poteka hitro in uspešno. Sestale se bodo 28. junija v Atinah in izdelale skupni predlog, ki ga bodo nato poslali grški, turški in jugoslovanski vladi v končno odobritev.

Gospa Lakšmi Pandit na svečanem kosilu, ki ga je priredil njej na čast predsednik Ljudske skupščine tov. Moša Pijade.

Mendès France o razgovoru s Cu En Lajem

Francoska skupščina odložila razpravo o interpelacijah

Pariz, 24. junija. (Tanjug). Novi predsednik francoske vlade Pierre Mendès France je danes zadrževal prvo zmagovito narodni skupščini. Pri glasovanju o določitvi dneva debate o interpelacijah v zvezi s sestavo vlade, je skupščina s 433 glasovi proti 23 odločila razpravljanje o teh interpelacijah. Parlamentarna skupina ljudskega republikanskega gibanja se je glasovanja vzdrla, da bi tako olajšala napore Mendès Francea za ustavitve sovražnosti v Indokini.

Predsednik vlade Mendès France, je izjavil, da se je sporazumel s kitajskim ministrom za zunanje zadeve Cu En Lajem, da je treba najprej najti praktično rešitev za Indokino politično stran spora pa rešiti pozneje. Mendès France je omenil, da je Cu En Laju povedal, da Francija ni pripravljena sprejeti kakršne koli rešitve in pričakuje, da bodo njeni življenjski interesi v Indokini obravnavani. »Rešitev je mogoča«, je dejal Mendès France, »in upam, da jo bomo našli v napovednem času.«

Ko je omenil, da je ponudil ministrske položaje osebnostim, ki so glasovale proti njegovi investituri, je Mendès France dejal, da vlada, njeni člani in on sam ne bodo opustili ničesar za zblizanje »dobre volje, ki je nujno potrebna za reševanje velikih problemov, ki čakajo državo.«

VREME
Napoved za petek: Lepo vreme s spremenljivo oblačnostjo. Predvsem popoldne kratkotrajne krajevne plohe. Temperatura ponoči med 10 in 15, na primorskih okoli 7-9, podnevi: pa med 23 in 28°C.

Franca Zagožna je treba vrniti v 48. urah

Bruselj, 24. junija. (Tanjug) Prizivno sodišče v Liegeu je danes potrdilo sodbo prvostopenjskega sodišča v Verviersu z dne 15. januarja t. l., s katero priznava 11-letnega Jugoslavana Franca Zagožna, ki ga je med vojni posvojila družina Chantrain, zakonitemu očetu Josipu Zagožnu. Sodišče je odločilo, da je treba v 48 urah po izreku sodbe izročiti malega Franca pravnemu zastopniku njegovega očeta, da ga bodo repatriirali v Jugoslavijo. Kot je znano, je Franc Zagožen po izreku prve sodbe jeseni 1953 izginil in ga od tedaj niso našli. Prevladuje mnenje, da je družina Chantrain poslala malega Franca v Nemčijo, da bi preprečila njegovo izročitev zakonitemu očetu.

Seminar o sistemu nagrajevanja v pogojih delavskega upravljanja

Ljubljana, 23. junija. Z namenom, da bi v novih pogojih vloge sindikatov v boju za nadaljnjo izgradnjo socializma skupno proučili nekatera bistvena in v tem trenutku najvažnejša vprašanja našega javnega življenja ter zaključke nato praktično uporabljali pri delu v sindikalnih organizacijah na svojem področju, je Republiški svet Zveze sindikatov Slovenije organiziral poseben seminar o temi »Delovno razmerje in tarifna politika v pogojih delavskega upravljanja pri nase.«

Seminarju prisostvuje okoli 50 članov Republiškega sveta in vodilnih funkcionarjev okrajnih in krajevnih sindikalnih svetov ter bo trajal štiri dni. V nedeljo, 27. t. m. pa se bo sestal plenarni Republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije na svojem XIII. zasedanju ter bo razpravljal o vlogi sindikatov v nadaljnjem boju za izgradnjo socializma.

Tudi gospodarjenje z lovom vsklajeno s splošnimi načeli našega gospodarstva

Predlogi zakona o lovu, zakona o sladkovodnem ribištvu in zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev pred gospodarskima odborema Ljudske skupščine LRS

Ljubljana, 24. jun. Popoldne se je začelo zasedanje gospodarskega odbora republiškega zbora in gospodarskega odbora zborov proizvajalcev ljudske skupščine LRS. Na dnevnem redu obeh zasedanj je obravnavanje predloga zakona o lovu, predloga zakona o sladkovodnem ribištvu in predloga zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev.

V odboru za gospodarstvo republiškega zbora so pod predstvom predsednika odbora Izana Matič najprej načelno obravnavali predlog zakona o lovu ter predlog zakona o sladkovodnem ribištvu. V načelni razpravi je prvi govoril podpredsednik izvršnega sveta dr. Marijan Brečelj, ki je poudaril, da sta oba zakonska predloga izdelana na istih načelih. Po teh zakonih se je že dalj časa čutila potreba in so željo po njih izražale zlasti lovski in ribiški organizacije. Zakona o sladkovodnem ribištvu doslej sploh nismo imeli; leta 1946 so izšli le predpisi o ribolovu, leta 1949 pa je izšel zakon o lovu, ki pa je danes že zastarel. Z novim zakonom bomo tudi lov vsklajali s splošnimi načeli, ki veljajo zanes v našem gospodarstvu, z zakonom o ribolovu pa bomo to področje sistematično uredili.

Po novem zakonu je lov panoga narodnega gospodarstva. Po zakonu iz leta 1949 so takratni republiški gozdarski in kmetijski organi dajali v zakup lovišča lovskim organizacijam, po novem zakonu pa izvršujejo upravno funkcijo na področju lova okrajni ljudski odbori. Gospodarstvo z lovišči je prepučeno lovskim organizacijam. Če obstoja na področju določenega lovišča lovška družina, je okrajni ljudski odbor dolžan, dati lovišče tej družini v gospodarjenje. Naše lovstvo se je namreč tako daleč razvilo, da so naše lovške organizacije danes sposobne izvrševati to gospodarjenje. S tem se na še enem, novem področju prenaša upravljanje na družbene organizacije. V skladu s dejstvom, da je izročeno gospodarjenje lovskim organizacijam in zvezm, pa je tudi načelo, ki je sprejeto v novem zakonu, namreč, da te organizacije same poravnajo škodo, ki izvira iz lova. Po prejšnjem zakonu je bila država dolžna, poravnati škodo. Po zakonu mora vsaka lovška organi-

zacija pospeševati lov in si prizadevati, da bo nieno delo uspešno. Vsaka lovška organizacija mora imeti izprašanega lovskega čuvaja, ki je zaprižen in opravlja deloma tudi nalogo upravnega organa. Lovska zveza ima pravico izključiti lovsko družino, ki ne opravlja v redu svojih nalog, iz svoje organizacije, okrajni ljudski odbor pa ji mora v takem primeru odvzeti pravico do gospodarjenja v lovišču.

To so osnovna načela novega lovškega zakona. Načela zakona o sladkovodnem ribištvu so v bistvu ista, razlika je samo v tem, da te panoge organizacijsko zaračuna za njega revirjev in značaja panoge ni mogoče razdeliti na okraje, kot je to v primeru lova.

V nadaljevanju načelne razprave je član odbora tov. Matetž Hacc predlagal, da se poljške zateca črta s seznama zaščitene divjadi zaradi škode, ki jo povzroča kmetijstvu, zlasti še sadjarstvu. Podpredsednik izvršnega sveta dr. Marijan Brečelj je nato pojasnil, da je v 9. členu predloga zakona predvideno, da okrajni ljudski odbor v primeru, da se je divjad teko razmnožila, da dela preveliko škodo, lahko odredi, da lovška družina škodljivo divjad primerno zniža. Tajnik ljudske skupščine Miha Potočnik je opozoril, da je Francija dežela vinogradništva in sadjarstva, pa je od nas celo uvažala žive zajce za razplod in to po 12 dolarjev komad. Član odbora tov. Viktor Avbelj je med drugim poudaril, da prihaja do škode po zajcih zlasti zato, ker celo tisti, ki delajo nove nasade sadnega drevja, ničesar ne ukrenjejo za zaščito dreves. Da je taka zaščita možna, pričr primer 12 ha velikega nasada v šoštanjskem okraju, ki je zaščiten s tem, da so vsa drevesa dobro ovita. Tov. Avbelj je izrazil mnenje, da je zlasti v sadjarstvih okoliših treba dovoliti večji odstrel zajca.

Predsednik odbora tov. Ivan Maček je dejal, da o škodi, ki jo povzroča zajec, najbolj vpijejo zoostali kmetje, ki sami prav nič ne storijo, da bi zaščitili svoje nasade. Podčrtal je tudi, da je v vseh evropskih državah zajec zaščiten in to celo v tistih, kjer imajo neprimerno več divjadi kakor pri nas.

(Solska vrata so se zaprla) — Mnogi odličnjaki so prejeli pri znanja za svoj trud v šol. letu

SEJA ODBORA ZA ZDRAVSTVO IN SOCIALNO POLITIKO

Trije novi zakonski predlogi

Na dnevnem redu so bili predlogi zakona o socialnih zavodih, o babiški službi in o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol

Ljubljana, 24. jun. Na dnevnem redu današnje seje odbora za zdravstvo in socialno politiko republiškega zbora ljudske skupščine je bila razprava in sklepanje o predlogih zakona o babiški službi, zakona o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol ter popoldne o predlogu zakona o socialnih zavodih. Ti zakonski predlogi bodo predloženi ljudski skupščini na zasedanju 29. junija.

Obrazložitev prvega in drugega zakonskega predloga je na dopoldanski seji podal sekretar Sveta za zdravstvo in socialno politiko LRS Lojze Piškur. Navedel je, da ima babiška služba v Sloveniji močno tradicijo, saj smo lani praznovali 200-letnico

Obrazložitev prvega in drugega zakonskega predloga je na dopoldanski seji podal sekretar Sveta za zdravstvo in socialno politiko LRS Lojze Piškur. Navedel je, da ima babiška služba v Sloveniji močno tradicijo, saj smo lani praznovali 200-letnico

Pri glasovanju o predlogu tov. Haceta so vsi člani odbora glasovali proti predlogu z izjemo tov. Haceta, ki je glasoval za.

Po načelni razpravi, ki se je dotaknila še nekaterih drugih vprašanj, so razpravljali o posameznih členih in vnesli več sprememb v besedilo predloga zakona. Ko so vskladili predlagane spremembe s predlogi gospodarskega odbora zborov proizvajalcev, je odbor predlog zakona o lovu sprejel.

Sledila je razprava o predlogu zakona o sladkovodnem ribištvu.

Na zasedanju odbora za gospodarstvo zborov proizvajalcev niso v razpravi o predlogu zakona o lovu in zakona o sladkovodnem ribištvu vnesli stvari, ki bi bistveno spremenile zakon. V glavnem so bila vnesena le dopolnila k nekaterim členom za boljše in popolnejše razumevanje določb dotičnih členov.

Po sprejetju posameznih členov predloga zakona o lovu in o sladkovodnem ribištvu so razpravljali še o predlogu zakona o omejitvi predelave lesa iglavcev. Ta zakon je predlagan predvsem zato, da bi se zagotovil celozniti les, ker se les iglavcev neracionalno predeluje in uporablja. Les iglavcev se troši za manjvredne sortimente, pri čemer gre mnogo lesa v izgubo, primanjkuje pa ga, kakor že rečeno, za tovarne celuloze in rudiške. So primeri, da žagajo hlode iglavcev že pod 15 cm srednjega prereza, to je les, ki se da predvsem uporabiti kot jamski in celulozni les. Zato predlog zakona določa, da je prepovedano žaganje hlobov iglavcev pod srednjim premerom 22 cm.

Tudi tesanje tramov iz iglavcev se je letos močno povečalo, in sicer od 60.000 kubičnih metrov v letu 1947 na 130.000 kubičnih metrov v letu 1953. Pri tesanju pa izgubimo 20 do 40% lesa. Predlog zakona zato sploh prepoveduje tesanje tramov iz okroglega lesa iglavcev.

Ker se ogromno lesa iglavcev (letno okoli 110.000 m³ razseka za kurjavo, medtem ko bi si lahko tudi kmetje preskrbeli drugo gorivo, zlasti premog, določa predlog zakona, da se sme v drva predelati samo tak les iglavcev, ki ga ni mogoče uporabiti za tehnične in druge industrijske namene.

V imenu izvršnega sveta ljudske skupščine LRS je bil na zasedanju gospodarskega odbora zborov proizvajalcev navzoč član izvršnega sveta tov. Zoran Polič. Po razpravljanju o predlogih vseh teh zakonov je odbor za gospodarstvo razpravljal še o svojem poslovniku.

babiške šole. Ker v tem času ni bilo dovolj zdravstvenih ustanov, je bilo delo babic še posebej pomembno. Kljub vsemu pa ta služba do leta 1947 ni bila javna služba splošnega pomena. Ko se je po vojni povečala zmogljivost porodnišnic, beležni-ko danes že pol porodov v bolnišnicah. Ta porast je visok tudi zaradi tega, ker uživajo vse državljanke v porodnišnicah brezplačno oskrbo.

V sedanjih pogojih naj bi bila babica na terenu ne samo podorna pomočnica, marveč tudi zdravstveno-prosvetna delavka in zdravstvena delavka na področju zaščite matere in otroka. Zakonski predlog ima namen poudariti prav to kurativno in preventivno zdravstveno vlogo babic ter predporodno zaščito mater in otrok. Dosedanji predpisi o babiški službi ne ustrezajo več tudi zaradi tega, ker obstojajo v občinskih ljudskih odborih že mnogi zdravstveni domovi, v katerih je vključena tudi babiška služba. S tem z zakonom se predlaga popolna socializacija babiške službe.

Poslanci so v načelni razpravi o zakonskem predlogu poudarjali potrebo večje strokovne izobrazbe babic, zlasti zaradi njihove razširjene delavnosti; dalje so govorili o večji stimulaciji v nagrajevanju, razpravljali o pokojinah starih babic, ki bi jih bilo verjetno treba rešiti pri reviziji predpisov o pokojniškem zavarovanju in prav tako navajali pomanjkanje babic na podeželju. Predlagali so, naj bi

Nov zakonski predlog o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol določa, da se kot take šole ustanovijo Višja šola za medicinske sestre, Višja šola za fizioterapevte ter Višja šola za röntgenske pomočnice vse v Ljubljani. Pouk na višji šoli za fizioterapevte in za röntgenske pomočnice traja dve leti, na višji šoli za medicinske sestre pa tri leta. Na te višje šole se lahko vpisajo kandidati, ki imajo popolno srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali ustrezno srednjo strokovno šolo z diplomskim izpitom.

Nov zakonski predlog o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol določa, da se kot take šole ustanovijo Višja šola za medicinske sestre, Višja šola za fizioterapevte ter Višja šola za röntgenske pomočnice vse v Ljubljani. Pouk na višji šoli za fizioterapevte in za röntgenske pomočnice traja dve leti, na višji šoli za medicinske sestre pa tri leta. Na te višje šole se lahko vpisajo kandidati, ki imajo popolno srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali ustrezno srednjo strokovno šolo z diplomskim izpitom.

Nov zakonski predlog o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol določa, da se kot take šole ustanovijo Višja šola za medicinske sestre, Višja šola za fizioterapevte ter Višja šola za röntgenske pomočnice vse v Ljubljani. Pouk na višji šoli za fizioterapevte in za röntgenske pomočnice traja dve leti, na višji šoli za medicinske sestre pa tri leta. Na te višje šole se lahko vpisajo kandidati, ki imajo popolno srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali ustrezno srednjo strokovno šolo z diplomskim izpitom.

Nov zakonski predlog o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol določa, da se kot take šole ustanovijo Višja šola za medicinske sestre, Višja šola za fizioterapevte ter Višja šola za röntgenske pomočnice vse v Ljubljani. Pouk na višji šoli za fizioterapevte in za röntgenske pomočnice traja dve leti, na višji šoli za medicinske sestre pa tri leta. Na te višje šole se lahko vpisajo kandidati, ki imajo popolno srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali ustrezno srednjo strokovno šolo z diplomskim izpitom.

Amandman o socialnem skladu

Na popoldanski seji je odbor razpravljal o predlogu zakona o socialnih zavodih. Sekretar Lojze Piškur je v obrazložitvi navedel, da je danes 346 socialnih zavodov raznih vrst, od teh 309 za mladino in 37 za odrasle, v tem ko jih je bilo pred vojno vsega 53. Predvsem primanjkuje specialnih zavodov. Navedel je, da je v LRS 16.600 navedenih v starosti do 18 let pod skrbništvom.

Glede materialnih pogojev socialnih zavodov je omenil, da so oni nameščeni v glavnem v improviziranih poslopjih, da ljudski odbori niso imeli dovolj sredstev ali pa je manjkalo razumevanja, da bi dali več proračunskih sredstev za te ustanove. Prav tako primanjkuje v teh zavodih strokovnega kadra. Glede domov za stare in onemogle je navedel, da so hoteli nekateri ljudski odbori reševati na račun teh domov stanovanjska vprašanja.

V nadaljevanju svoje obrazložitve je poudaril, da zasleduje zakonski predlog med drugim namen, da bi se dala večja iniciativa za ustanavljanje takih zavodov ljudskim odborom in društvom, kar je novost. Daje želji zakon zainteresirati državljane za te ustanove preko družbenega upravljanja.

V načelni razpravi so ljud-

se v babiško šolo sprejemale predvsem kandidatke iz tistih krajev, kjer so kadrovske potrebe največje, okraj pa naj bi se brigali, da pošljejo potrebno število slušateljic v te šole, ki imajo, kot druge medicinske šole, našogo sprejemati predvsem dijake, ki jih pošiljajo okrajni ljudski odbori.

Med najbistvenejšimi določili novega zakonskega predloga naj navedemo samo nekatere: Babiška služba je sestavni del zdravstvene službe zdravstvenih domov; mesta se oddajajo na podlagi razpisa. Svojo službo opravljajo babice v svojem okolišču, ki ga določijo in spreminjajo svet za zdravstvo in socialno politiko OLO ali MLO na predlog okrajnega oziroma mestnega zdravstvenega doma. Za svoje delo in pomoč ne sme babica zahtevati od strank nobene nagrade v denarju ali naravi in ne smejo poleg babiške službe opravljati nobenega drugega poklicnega dela. Zasebna babiška praksa ni dovoljena. Njihovo strokovno delo nadzoruje zdravnik, ki ga je določil zdravstveni dom.

Pri obrazložitvi zakonskega predloga o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol je sekretar Lojze Piškur poudaril, da gre tu le za potrditev konkretnega obsejetelega stanja. Navedel je razne težave, ker rang teh šol zakonsko še ni bil urejen.

Nov zakonski predlog o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol določa, da se kot take šole ustanovijo Višja šola za medicinske sestre, Višja šola za fizioterapevte ter Višja šola za röntgenske pomočnice vse v Ljubljani. Pouk na višji šoli za fizioterapevte in za röntgenske pomočnice traja dve leti, na višji šoli za medicinske sestre pa tri leta. Na te višje šole se lahko vpisajo kandidati, ki imajo popolno srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali ustrezno srednjo strokovno šolo z diplomskim izpitom.

Nov zakonski predlog o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol določa, da se kot take šole ustanovijo Višja šola za medicinske sestre, Višja šola za fizioterapevte ter Višja šola za röntgenske pomočnice vse v Ljubljani. Pouk na višji šoli za fizioterapevte in za röntgenske pomočnice traja dve leti, na višji šoli za medicinske sestre pa tri leta. Na te višje šole se lahko vpisajo kandidati, ki imajo popolno srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali ustrezno srednjo strokovno šolo z diplomskim izpitom.

Nov zakonski predlog o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol določa, da se kot take šole ustanovijo Višja šola za medicinske sestre, Višja šola za fizioterapevte ter Višja šola za röntgenske pomočnice vse v Ljubljani. Pouk na višji šoli za fizioterapevte in za röntgenske pomočnice traja dve leti, na višji šoli za medicinske sestre pa tri leta. Na te višje šole se lahko vpisajo kandidati, ki imajo popolno srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali ustrezno srednjo strokovno šolo z diplomskim izpitom.

Nov zakonski predlog o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol določa, da se kot take šole ustanovijo Višja šola za medicinske sestre, Višja šola za fizioterapevte ter Višja šola za röntgenske pomočnice vse v Ljubljani. Pouk na višji šoli za fizioterapevte in za röntgenske pomočnice traja dve leti, na višji šoli za medicinske sestre pa tri leta. Na te višje šole se lahko vpisajo kandidati, ki imajo popolno srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali ustrezno srednjo strokovno šolo z diplomskim izpitom.

Nov zakonski predlog o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol določa, da se kot take šole ustanovijo Višja šola za medicinske sestre, Višja šola za fizioterapevte ter Višja šola za röntgenske pomočnice vse v Ljubljani. Pouk na višji šoli za fizioterapevte in za röntgenske pomočnice traja dve leti, na višji šoli za medicinske sestre pa tri leta. Na te višje šole se lahko vpisajo kandidati, ki imajo popolno srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali ustrezno srednjo strokovno šolo z diplomskim izpitom.

Nov zakonski predlog o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol določa, da se kot take šole ustanovijo Višja šola za medicinske sestre, Višja šola za fizioterapevte ter Višja šola za röntgenske pomočnice vse v Ljubljani. Pouk na višji šoli za fizioterapevte in za röntgenske pomočnice traja dve leti, na višji šoli za medicinske sestre pa tri leta. Na te višje šole se lahko vpisajo kandidati, ki imajo popolno srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali ustrezno srednjo strokovno šolo z diplomskim izpitom.

Nov zakonski predlog o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol določa, da se kot take šole ustanovijo Višja šola za medicinske sestre, Višja šola za fizioterapevte ter Višja šola za röntgenske pomočnice vse v Ljubljani. Pouk na višji šoli za fizioterapevte in za röntgenske pomočnice traja dve leti, na višji šoli za medicinske sestre pa tri leta. Na te višje šole se lahko vpisajo kandidati, ki imajo popolno srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali ustrezno srednjo strokovno šolo z diplomskim izpitom.

Nov zakonski predlog o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol določa, da se kot take šole ustanovijo Višja šola za medicinske sestre, Višja šola za fizioterapevte ter Višja šola za röntgenske pomočnice vse v Ljubljani. Pouk na višji šoli za fizioterapevte in za röntgenske pomočnice traja dve leti, na višji šoli za medicinske sestre pa tri leta. Na te višje šole se lahko vpisajo kandidati, ki imajo popolno srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali ustrezno srednjo strokovno šolo z diplomskim izpitom.

Nov zakonski predlog o ustanovitvi višjih zdravstvenih šol določa, da se kot take šole ustanovijo Višja šola za medicinske sestre, Višja šola za fizioterapevte ter Višja šola za röntgenske pomočnice vse v Ljubljani. Pouk na višji šoli za fizioterapevte in za röntgenske pomočnice traja dve leti, na višji šoli za medicinske sestre pa tri leta. Na te višje šole se lahko vpisajo kandidati, ki imajo popolno srednjo šolo z zrelostnim izpitom ali ustrezno srednjo strokovno šolo z diplomskim izpitom.

**iz srede
v četrtak**

Dosedanja praksa zanika

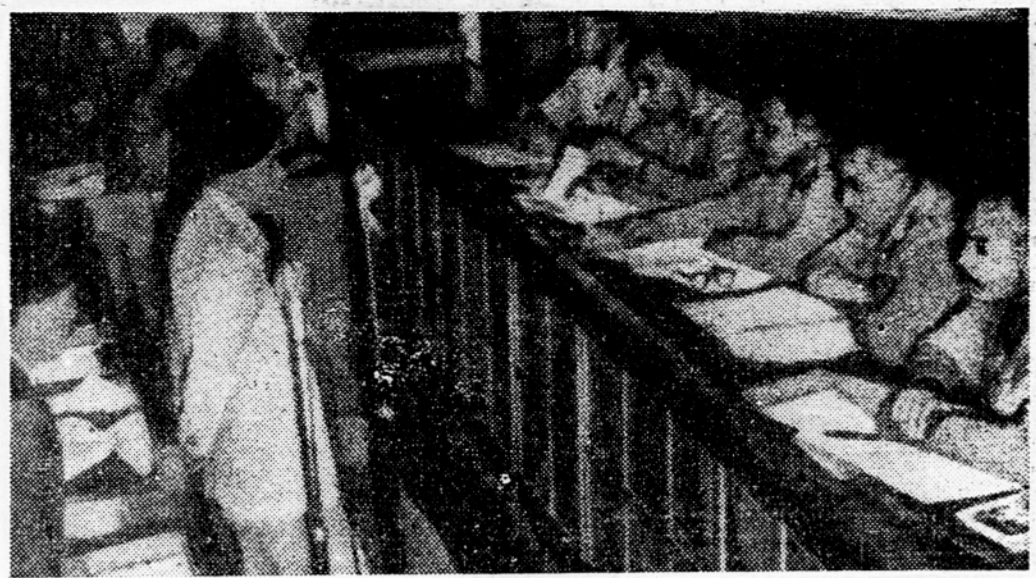
Piccioni je besede o pravičnem obravnavanju narodnostnih skupin

Trst, 24. jun. (Po telefonu). Piccioni je govor pred rimskim parlamentom — poudarjajo politični opazovalci v Trstu — ni prinesel jasnega odgovora uradne Italije v zvezi z rešitvijo tržaškega vprašanja. Njegov govor ocenjujejo kot korak naprej k bolj realističnemu gledanju na odnose z Jugoslavijo, kar pa še ne pomeni, da se za tem skriva tudi iskrena želja. V Trstu poudarjajo, da je govor preveč zavil in skrajno previden ter da je važnejše tisto, kar ni povedal. Govoril je v glavnem italijanski desnici in mednarodnim reakci-

narnim krogom. Seveda tudi to splošno previdno govorjenje ne bo moglo rešiti uradne Italije, da ne bi prej ali slej morala javno povedati svojega stališča v zvezi z rešitvijo tržaškega vprašanja. Pozitivni znak, ki daje nekaj upanja, da bodo v Italiji začeli bolj realistično presojati odnose z Jugoslavijo, je tudi nekoliko bolj pomirljivi ton dela italijanskega tiska.

Toda sodeč po razpravljanju na dveh izrednih zasedanjih tržaškega občinskega sveta in po sprejemu klerofašistične resolucije, s katero nasprotujejo vsaki razdelitvi ter zahtevajo priključitev obeh con Italiji, se kaže Piccioni je govor v povsem drugi luči, v kolikor je tržaška iredenta barometer razpoloženja palače Chigi. Še bolj značilna pa je izjava tržaškega župana Bartolija, ki je — kot je znano — dobro zapišan pri papežu in desničarskih rimskih krogih: »Ne smemo izgubiti upanja na celo Istro in ne samo cono A in B. Vse to ozemlje spada k Italiji.« V tržaških naprednih krogih menijo, da so desničarski rimski krogi s pomočjo Bartolija povedali to, kar v sedanjem trenutku sami ne morejo, da bi videli, kakšen bo odmev v svetu. Poudariti pa je treba, da je bila soglasna s to fašistično resolucijo tudi kominformovska agentura v Trstu z Vidaliem na čelu, ki ni glasovala proti ter tako tudi v sedanjih fazi reševanja tržaškega vprašanja, ko gre za koristi socialistične Jugoslavije, podprla imperialistične zahteve italijanskih buržoaznih strank.

V Trstu poudarjajo, da v kolikor se nekateri italijanski krogi nagibajo k bolj realnemu presojanju jugoslovansko-italijanskih odnosov, bi se to moralo začeti odražati v Trstu predvsem v tem, da bi začeli odstranjevati vse tisto, kar danes zastruplja jugoslovansko-italijanske odnose. Dosedaj še nihče v Rimu ni vsaj delno omenil, da je treba Slovencev povrniti škodo, ki so jo povzročili fašistični zakoni in vse posledice četrstoletne italijanske okupacije. Dokler se pa ne bo začela uveljavljati taka politika tudi v praksi, toliko časa ostanejo besede Piccionija o »širših in trdnjih osnovah jugoslovansko-italijanskih odnosov« in o »pravičnem obravnavanju narodnostnih skupin« samo prazne fraze, preračunane na varanje javnega mnenja. S. Lenardič

KAIRO, 24. jun. Egiptovsko revolucionarno sodišče je pred dnevi obsodilo na zaporne kazni od enega do 15 let ječe 16 egiptovskih oficirjev, ki so bili obtoženi, da so kovali zaroto proti sedanjemu režimu, katerega so hoteli 28. aprila vrniti in se polastiti oblasti. Na čelu skupine oficirjev je bil Ahmed El Masry, sodišču pa je predsedoval Mohamed Hussein. Revolucionarni svet pa je razveljavil sodbo proti dvema oficirjema, ki sta bila obsojena eden na eno leto, drugi pa na sedem.

Azijski Locarno

Zanimanje za »Washingtonski teden« in njegove rezultate, ki je bilo že od vsega početka precejšnje, je še poraslo, odkar je Eden v zunanje-politični razpravi britanskega parlamenta, ki je bila v sredo, izpovedal britanske ideje o »locarnem sporazumu Daljnega vzhoda«. Ta nepričakovana sugestija, ki jo je londonska vlada objavila dan pred odhodom Churchilla in Edena na Washingtonski sestanke, predstavlja pač svojstvenost britanske zunanje politike, ki bi namesto predlaganega »antikomunističnega bloka v Aziji«, raje videla sistem efikasnega sodelovanja s Kitajsko. Tudi, če bi do tega azijskega Locarna ne prišlo, kar je skoraj gotovo, iz sedanje britanske govore in njenih že od prej znanih pogledov do nameravanega jugovzhodnega azijskega obrambnega sistema, je jasno razvidna razlika med stališči ZDA in Velike Britanije do azijskih vprašanj. Angleži predvsem stremijo, da bi v pacifiški pakt prišle države Colombobona, kar naj bi mu dalo pravi pomen in vpliv, otem ko so ZDA bolj naklonjene misli, naj bi bile v njem države, Kitajski izrazito nenaklonjene.

Vsekakor, osrednja točka Washingtonskih razgovorov med Churchillom in Edenom ter Eisenhowerjem in Dullesom bo prav vprašanje jugovzhodne Azije, oziroma pacifiškega pakta. V tem vprašanju so največja nasprotja med Veliko Britanijo in ZDA, kar je v zunanje-politični debati britanskega parlamenta potrdil tudi Eden.

Razen vprašanj, ki se tičejo jugovzhodne Azije in Azije sploh, pa bodo seveda na Washingtonskem sestanku, ki ne bo imel dolžnega dnevnega reda, prišla na vrsto še druga vprašanja: Evropska obrambna skupnost, Srednji vzhod, atomska in hidrogenaska bomba in, tako vsaj pravično, tudi vprašanje sklenitve konferenčne najvišjih predstavnikov velikih držav, do katere naj bi baje prišlo v Londonu.

Štiri dni bodo trajali razgovori v Washingtonu. Morda se bo na njih izpolnilo Churchillovo upanje, namreč, da se ob takih osebnih stikih najvišjih predstavnikov v nekaj dneh doseže veliko več, kakor pa se lahko v nekaj letih doseže po normalni diplomatski poti. Vendar zaenkrat ne kaže, da bi se to uresničilo.

Vzhodni weekend

Nenadna Cu En Lajeva odločitev, da sprejme vabilo indijske vlade, ki mu je bilo sporočeno že pred mesecem dni ter na svojem povratku v Peking obišče inajzvekega ministrskega predsednika Nehruja, je vzbudila tako v Zenevi, kakor drugod po svetu veliko zanimanje. Poseben poudarek je dal temu sestanku indijski predsednik Nehru, ko je uradno obvestil prijateljske južnoazijske države Burmo, Indonezijo in Ceylon, ki niso voljne sodelovati pri ameriškem načrtu južnoazijskega pakta, da bodo natančno obveščene o razgovorih s Cu En Lajem. Te države so namreč prav tako kot Indija zainteresirane na končanju indokitajske vojne, kar bo vsekakor glavni problem razgovorov v New Delhiju.

Za končni izid Zenevske konferenčne ni bil od delhijskega nič manj važen bernski sestanek med Cu En Lajem ter francoskim ministrskim predsednikom Mendes-Franceom, po katerem so na tiskovnih konferencah obeh strani sporočili, da so razgovori utrdili upanje v uspešnem zaključku indokitajske razprave v Zenevi. V Franciji so ta sestanka posebno toplo pozaravili, ker ga smatrajo kot dokaz naglega ukrepanja novega ministrskega predsednika, čeprav mu nekateri kot n. pr. »Franc Tireur« zamerejo, da se ni skušal sestati tudi s Ho Si Minhovim predstavnikom, s čimer je po sodbi lista podprl tezo, da je Vietnam samo satelit Pekinga. Splošno pa francoski tisk sodi, da je bil sestanek koristen s stališča reševanja indokitajskega vprašanja ter da je doprinesel predvsem k odstranjevanju spornih točk, kar je brez dvoma v sedanjem trenutku, ko je Zenevska konferenca prišla v odločilno fazo, zelo pomembno.

Oba Cu En Lajeva sestanka, tako bernski kakor delhijski, ki ga nekateri ocenjujejo kot protitež angloameriškega sestanka v Washingtonu, kažejo, da si Peking zelo prizadeva, da bi dosegel rešitev indokitajskega vprašanja in si tako morda odprl tudi vrata v OZN. Predvsem pa si bo Cu En Laj v New Delhiju gotovo tudi skušal zagotoviti podporo Indije, Burme, Indonezije in Ceylona proti ameriški načrtu, o katerem bodo skoro hkrati razpravljali ameriški in angleški državniki v Washingtonu.

Sporočilo sekretariata za zunanje zadeve

Beograd, 24. jun. (Tanjug). Državni sekretariat za zunanje zadeve FLRJ je objavil naslednje sporočilo:

»Avstrijska vlada je uradno obvestila državni sekretariat za zunanje zadeve, da po avstrijskih zakonih poteče rok za prijavo odškodnine za premoženje, ki je bilo odvzeto med vojno v Avstriji, 30. junija t. l. Prizadete osebe naj pošljejo prijavo najpozneje do 30. junija uradu za zaščito jugoslovanskega premoženja v Beogradu.«

Končno zasedanje mednarodne organizacije dela

Zeneva, 24. jun. (AFP). Po tridesetnem delu se je danes v Zenevi končalo 37. zasedanje mednarodne konference dela, ki je v komisijah proučevala tehnična vprašanja in organizirala debato o socialni politiki.

Piccioni je govoril o Trstu

Beograjski krogi se vzdržujejo komentarjev

Rim, 24. junija. (Tanjug). V debati o proračunu ministrstva za zunanje zadeve v italijanskem senatu, je minister za zunanje zadeve Piccioni navedel osnovne probleme italijanske zunanje politike. Zlasti se je pomudil pri tržaškem vprašanju. Ko je navedel zgodovino pogajanj o Trstu, je Piccioni dejal, da je po mnenju italijanske vlade pri sedanjem položaju mogoča samo časovna rešitev. Izjavil je, da morata biti vsaka dejanska rešitev ali modus vivendi, ki bi ju mogla sprejeti italijanska vlada, takšna, da v nobenem primeru ne bi ogrozila »gospodarskega napredka in bodočega prospera tržaškega pristanišča«, v korist Trsta in tržaškega ozemlja ter vseh držav, ki predstavljajo tradicionalno zadležje tega pristanišča.

Piccioni je dodal, da bi morala biti »ureditelj vprašanja v tem smislu uvod v postavitvi

V nekaj vrstah

Peking, 24. jun. (Nova Kitajska). Kitajske enote iz Čekjanga so odbile vse pomorske in letalske napade Čangkajskih sil na kopno in jim prizadele resne izgube. Med 11. majem in 5. junijem so kitajske sile poškodovale 19 lovskih letal ameriškega izdelka, od 12. aprila do 6. junija pa poškodovale 7 ladij vojne mornarice s Formoze in zajele 1 motorni čoln.

Jeruzalem, 24. jun. (AFP). — Posebni odposlanec predsednika ZDA Eisenhowerja na Bližnjem vzhodu Johnston, ki bo izdelal enotni načrt za izkoriščanje voda reke Jordana, je obiskal sinoči predsednika izraelske vlade Sareta ter visoke vladne funkcionarje.

Ankara, 24. jun. (AFP). Predsednik turške vlade Adnan Menderes je sprejel sinoči predsednika libijske vlade Mustafu ben Halima in 2 libijske ministre, ki ga spremljata. Navzok je bil tudi minister za zunanje zadeve Koprili. Govoril so o problemih Srednjega vzhoda, zlasti o utržitvi prijateljstva med Turčijo in Libijo ter sklenitvi kulturnega sporazuma med tema državama.

ZAHTEVA GUATEMALSKEGA PREDSTAVNIKA V OZN

Varnostni svet naj ponovno razpravlja o Guatemali

Imenovali bodo anketno komisijo — Argentinski senat podprl Guatemalo

New York, 24. jun. (AFP). V brozjavki, ki jo je poslal predsedniku Varnostnega sveta Združenih narodov, je guatemalski zastopnik v OZN dr. Castillo Arriola uradno zahteval, naj bi dne 24. junija nujno sklicali sejo Varnostnega sveta. Ko utemeljuje svojo zahtevo, navaja Castillo Arriola, da so bila odprta mesta v Guatemali izpostavljena napadom iz zraka, civilno prebivalstvo pa so obstrlevali in bombardirali. Guatemalski zastopnik je tudi opozoril, da je skrivna radijska postaja sporočila namen napadnih skupin, da bodo bombardirali Guatemala City in druga važna mesta.

Ameriška delegacija, katere vodja Cabot Lodge predseduje Varnostnemu svetu, je sporočila, da je že zavzela stališče do guatemalske zahteve. Komisija za mir organizacije ameriških držav, sestavljena iz 5 članov (Čile, ZDA, Argentina, Brazilija in Kuba) je sporočila sinoči, da se strinja s predlogom Nicaraguje in Hondurasu, da bi sestavili anketno komisijo za Guatemalo. Komisija se strinja s tem, da bodo takoj obvestili o tem odpravniku poslov Guatemale v Washingtonu in Varnostni svet.

Argentinski senat je objavil deklaracijo, v kateri potrjuje soglasje z načeli, da mora narod sam odločati o svoji suverenosti, in izraža željo, da bi nehali prelivati kri v državah Amerike. — Argentinski senat izraža na koncu upanje, da bo Guatemala našla gospodarsko in politično neodvisnost o miru.

V Mehiki in Boliviji so že sprejeli podobne resolucije o znamenju simpatij do sedanje guatemalske vlade.

Trenutni položaj na guatemalskih bojiščih je ob kopici docela nasprotujočih si vesti,

od katerih imajo tiste »uporniške radijske postaje« predvsem namen begati guatemalsko javnost, preveč nepregledno, da bi bilo mogoče podati popolnoma točno sliko, kako se tamošnji dogodki razvijajo.

Ne glede na to pa je vendarle mogoče ugotoviti dvojice: pohvale zavojevalcem ne samo da ni bil lahek sprehod, kakor so si ga nekateri zamišljali, ampak je naletel na trd odpor vsega guatemalskega ljudstva, ki je izpričalo popolno podporo sedanjim legitimni vladi. In dalje, svetovna javnost, še posebej pa javnost držav Latinske Amerike se je ob vdoru v Guatemalo vzemirila veliko bolj, kakor pa so pričakovali tisti, ki so v ozadju celotne spletke.

Toda s samim tem nevarnost, ki grozi Guatemali še ni odstranjena. O tem priča stopnjevana ostrina članov, ki se pojavljajo v guatemalskem velikobroju, ki so izražajo revolucionarni značaj dogodb v Guatemali. Ob takem razvoju bi se pač oborožene in druge spletke proti Guatemali mogle nemoteno nadaljevati, bi pač agresorji

Churchill odhaja v Washington

V Churchillovem spremstvu je 20 oseb — V Washingtonu bodo govorili tudi o vprašanju Suez

London, 24. junija. (Tanjug). Britanski predsednik vlade Winston Churchill odhaja v Washington na razgovore. Poslanci vseh treh parlamentarnih skupin so izrazili sinoči v debati o zunanji politiki naj-

boljše želje za uspeh Churchillove misije. Churchill potuje, kakor se je zvedelo, na lastno pobudo. Z njim odhajajo ministri za zunanje zadeve Anthony Eden, strokovnjaka za atomsko energijo Cherwell, dolgoletni sodelavec Churchilla v vprašanjih nuklearne energije, in Edwin Plowden, predsednik vladnega zavoda za atomsko energijo. Dejstvo, da sta se pridružila ta dva znanstvenika, je za politične kroge pomembno znamenje za vsebino britansko-ameriških razgovorov. V spremstvu so tudi poslanec Christopher Soames, vodja Churchillovega kabinetnega urada, namestnik državnega podsekretarja v zunanjem mi-

nistrstvu Harold Caccia, vodja oddelka za vprašanja Daljnega vzhoda Allen, vodja Edenovega kabinetnega Anthony Rumpold ter osebe tajništva. V skupini je nekaj manj kot 20 oseb.

Sestanek v Beli hiši

Washington, 24. jun. (AFP). Po večeršnjem sestanku v Beli hiši, na katerem je državni podtajnik Bedell Smith podal parlamentarnim voditeljem poročilo o zenevski konferenci, izjavljajo v ameriških parlamentarnih vrstah, da se je sestanek nanašal na probleme Indokine in Koreje. Minister za zunanje zadeve je dejal, da so perspektive za sistem kolektivne varnosti v jugovzhodni Aziji »razveseljuje«, kategorično pa je odklonil, da bi karkoli povedal o razgovorih, ki jih bodo imela Churchill in Eden v Washingtonu.

Polom razorožitvene konference

Danes so v New Yorku in Londonu istočasno objavili poročilo o razgovorih zastopnikov ZDA, ZSSR, Francije, Velike Britanije in Kanade v podobodboru komisije OZN za razorožitve, ki je imel v terek svojo zadnjo sejo. Poročilo vsebuje tudi nadroben načrt o razorožitvi in prepovedi atomske in vodikove bombe, ki je bil predložen na zasedanju podobodboru in ga je sovjetski zastopnik odklonil. Načrt sta predložili vladi Velike Britanije in Francije ob podpori ZDA in Kanade.

Kakor navaja poročilo, niso napredovali niti glede zmanjšanja vseh oboroženih sil in tako imenovanega konvencionalnega orozarja niti glede mednarodnega nadzorstva nad atomsko energijo, ker je sovjetska delegacija zavrnila vse predloge zahodnih sil v tem smislu. Sovjetski predstavnik Malik je predložil davno znani načrt, ki ga ZSSR predlaga že leta in leta. Sovjetski delegat, je rečeno v poročilu, je poudarjal na sejah podobodboru, da so vsi zahodni predlogi za nadzorstvo nad atomskim orožjem samo poskus, da bi zvedeli za sovjetske vojaške tajnosti in moč sovjetske armade.

Anglo-francoski načrt je predlagal sklenitev pogodbe o razorožitvi, ki bi obsegala: 1. popolno prepoved uporabe in proizvodnje nuklearnega orožja in orožja za množično uničevanje vsake vrste ter izkoriščanje zalog nuklearnega orožja za mirne ljubne namene; 2. občno zmanjšanje vseh oboroženih sil in konvencionalne oborožitve; 3. ustanovitev nadzornega organa v ustreznih pravilih in pooblastilih, ki naj bi zagotovila učinkovito nadzorstvo nad prepovedjo in zmanjšanjem oborožitve. Po tem predlogu naj bi svetovna organizacija o razorožitvi potrdila ta načrt.

Jules Moch, francoski zastopnik v podobodboru, je izjavil danes, da je ostal optimist glede razorožitve, čeprav na zasedanju niso bili doseženi zadovoljivi uspehi. Konec zasedanja po njegovem mnenju nikakor ne pomeni ustavitve ali odložitve pogajanj na nedoločen čas. »Podobor je bil mnenja, da je napočil čas, ko je treba poslati poročilo komisiji za razorožitve, ki se bo sešla julija v New Yorku«, je dejal in pripomnil, da bo Generalna skupščina OZN jeseni potrdila ta problem.

Jules Moch je izrazil prepričanje, da bodo vse države sveta privolile na dokončno razorožitve, da pa bo za to treba dosti časa. Dodal je, da je anglo-francoski načrt za razorožitve podlaga za kompleksni, nikakor pa ne dokončni načrt.

POTOVANJE KITAJSKEGA ZUNANJEGA MINISTRA

„Zenevska konferenca napreduje“

— je izjavil Cu En Laj pred odhodom v New Delhi — Sodijo, da bo kmalu po obisku Cu En Laja Nehru obiskal Peking

Zeneva, 24. jun. (Reuter.) Kitajski minister za zunanje zadeve Cu En Laj je izjavil danes ob odhodu iz Zeneve v New Delhi, da »Zenevska konferenca napreduje«. Kitajska delegacija v Zenevi se bo še naprej trudila za sklenitev miru v Indokini.

Cu En Laj potuje v Indijo in povabilo predsednika Nehruja, s katerim bosta govorila o azijskih problemih. Po mnenju krogov, ki so blizu zenevske konferenci, se bodo razgovori nanašali predvsem na neuspeh korejskih pogajanj v Zenevi, pa tudi na Indokino. Poleg tega pričakuje, da bosta proučila problem predlaganega obrambnega pakta za jugovzhodno Azijo, sprejema Kitajske v OZN ter trgovskih in kulturnih

zvez med Kitajsko in Indijo. Diplomatski opazovalci so prepričani, da bi utegnili po tem obisku Nehru obiskati Peking.

Zastopnik kitajske delegacije je izjavil, da je Cu En Laj pripravljen vrniti se na zenevsko konferenco, ni pa povedal, kdaj bi to moglo biti.

Colombo, 24. jun. (Reuter). Kakor se je zvedelo v obveščilih krogih, sodi predsednik indijske vlade Nehru, da so možnosti za mir v Indokini večje, čeprav je pred tednom kazalo, da so se razgovori v Zenevi razbili. V sporočilu, ki ga je poslal predsedniku ceylonske vlade Kotalavali, je Nehru dejal, da je nastala sprememba, ko je Kitajska predlagala, naj bi se tuje čete umaknile iz Laos in Kambodže in poposleži sklenitev premirja.

New Delhi, 24. jun. (AFP). V intervjuju, ki ga je dal pred odhodom iz Zeneve v New Delhi delhijskemu časopisu »Hindu« iz Madrasa, je kitajski minister za zunanje zadeve Cu En Laj izrazil upanje, da se bodo vojskujoče se stranke v prihodnjih treh tednih pogajale z dobro voljo za sklenitev premirja, »temeljčnega na pametnih in pravičnih pogojih, ki bodo sprejemljivi za vse prizadete strani«.

Rekoč, da bi moral vsi udeleženci na zenevski konferenci podpreti tako rešitev, ne pa da se temu upirajo, je Cu En Laj dejal: »Povečati bomo morali našo budnost do spletkenja nekaterih sil na konferenci in izven nje, ki bi hotele internacionalizirati vojno v Indokini.«

Ko so ga vprašali o skupnih problemih azijskih držav, je Cu En Laj dejal, da mir in varnost čedalje bolj ogroža »agresivna politika, katere smoter je ločitev azijskih držav v nasprotne vojaške bloke«. Izrazil je mnenje, da bi se morale azijske države posvetovati in določiti skupne ukrepe za ohranitev miru v Aziji in na svetu.

— Ce Ti pa pravim, da je bil eden v Sovjetski zvezi, drugi pa je celo govoril z nekim Kitajcem!

O čem je vredno razmisliti?

KULTURNI RAZGLEDI

Pomen II. Ljubljanskega festivala

Pretekli dnevi so na prvi fakulteti ljubljanske univerze mnogo razpravljali o primeru študenta VIII. semestra Staneta Zmitka. Ta je imel 16. III. pri seminarju ura meddržavnega prava referat, kateremu sta bili posvečeni dve seminarjski uri, 13. in 27. aprila. Auditorij seminarja, fakultetni svet in disciplinsko sodišče pravne fakultete so ocenili seminarski referat in stališča, ki jih je iznašal S. Z. na razpravi obeh seminarjskih urah, kot sovražni propagandni izpad proti notranji in zunanji politiki naše države ter njeni družbeni ureditvi.

Na tem mestu zadovoljive žurnarske opombe navedenih seminarjskih ur in tokrat ni potrebno podrobneje iznašati stališč imenovanega študenta, da bi bila dokazana objektivnost pravnega zapisane ocene. Prav pa je postaviti ob tem primeru nekaj vprašanih, o katerih je potrebno in vredno razmisliti.

Prvi: Student S. Z. ni naveen ali zatav mladenič. Nasprotno. Pred leti je že diplomiral na ekonomski fakulteti ljubljanske univerze, pa se potem vpisal še na pravno. Na obeh fakultetah je polagal vse izpite sproti, in to z najboljšimi ocenami.

Prvi: Student S. Z. ni naveen ali zatav mladenič. Nasprotno. Pred leti je že diplomiral na ekonomski fakulteti ljubljanske univerze, pa se potem vpisal še na pravno. Na obeh fakultetah je polagal vse izpite sproti, in to z najboljšimi ocenami.

Prvi: Student S. Z. ni naveen ali zatav mladenič. Nasprotno. Pred leti je že diplomiral na ekonomski fakulteti ljubljanske univerze, pa se potem vpisal še na pravno. Na obeh fakultetah je polagal vse izpite sproti, in to z najboljšimi ocenami.

Prvi: Student S. Z. ni naveen ali zatav mladenič. Nasprotno. Pred leti je že diplomiral na ekonomski fakulteti ljubljanske univerze, pa se potem vpisal še na pravno. Na obeh fakultetah je polagal vse izpite sproti, in to z najboljšimi ocenami.

Prvi: Student S. Z. ni naveen ali zatav mladenič. Nasprotno. Pred leti je že diplomiral na ekonomski fakulteti ljubljanske univerze, pa se potem vpisal še na pravno. Na obeh fakultetah je polagal vse izpite sproti, in to z najboljšimi ocenami.

Prvi: Student S. Z. ni naveen ali zatav mladenič. Nasprotno. Pred leti je že diplomiral na ekonomski fakulteti ljubljanske univerze, pa se potem vpisal še na pravno. Na obeh fakultetah je polagal vse izpite sproti, in to z najboljšimi ocenami.

Prvi: Student S. Z. ni naveen ali zatav mladenič. Nasprotno. Pred leti je že diplomiral na ekonomski fakulteti ljubljanske univerze, pa se potem vpisal še na pravno. Na obeh fakultetah je polagal vse izpite sproti, in to z najboljšimi ocenami.

POT DO MODERNE ZNANSTVENE USTANOVE

Neizkoriščeni lesni odpadki in 2.800 ton sladkorja

III.

V biokemičnem — mikrobiološkem oddelku kemičnega inštituta »Boris Kidrič« v Ljubljani mora več mladih inženjerov, tehnikov in laborantov zaradi uspešnega reševanja nalog pogosto delati tudi ponoči.

Naše najakutnejše naloge so izkoriščanje odpadnih produktov domače industrije. Ti odpadki predstavljajo ogromen mrtev kapital! Pri tem mislimo na odpadke lesa v gozdovih, na slamo po strniščih, ter tudi na sulfinito lužino, ki odteka v naše potoke in reke. Samo v slovenskih gozdovih obleži 4 milijone ton lesnih odpadkov. V slovenski lesni industriji pa propada neizrabljenih lesnih odpadkov. Slovenske tovarne celuloz...

Loze odvržejo okoli 140.000 kub. metrov sulfinito lužine, torej med drugim tudi kakih 2.800 ton sladkorja! Lesne odpadke, slamo žitnic, koruzno ličkanje, stebila in šore, odpadke sončnic itd. izlužimo v vodo in kislino pri določeni temperaturi in določeni pritisku. Tako dobimo tako imenovane hidrolizate, ki vsebujejo vrsto sladkorjev, nastalih iz prvotne celuloze in njej sorodnih, zapletenih spojin. Če prenesemo svoj mikroorganizem v tak hidrolizat, se ta razmnoži in predvsem zaradi sladkorja in naraste v maso celic, ki vsebujejo v gotovem razmerju količine maslobo in beljakovin. To razmerje zavisi od nas samih, ki lahko usmerimo fermentacijo tako, da prisilimo s pomočjo določenih dodatkov mikroorganizem k tvorjenju maslobo ali beljakovin v celicah. Posrečilo se nam je med drugim vzgojiti množično kulturo gliv, ki so vsebovale več kot 50% masli in druge s povprečno 45% beljakovin (obojje preračunano na suho substanco). Iz tega je jasno razviden gospodarski pomen, zlasti če si predočimo, da lahko z mikrobiološko maslo in prav tako beljakovino zamašimo vrzeli v agronomiji, zlasti pri krmi. Mnogi problemi nas še čakajo in v veseljem se jih bomo lotili, uverjeni v uspeh.

Naše najakutnejše naloge so izkoriščanje odpadnih produktov domače industrije. Ti odpadki predstavljajo ogromen mrtev kapital! Pri tem mislimo na odpadke lesa v gozdovih, na slamo po strniščih, ter tudi na sulfinito lužino, ki odteka v naše potoke in reke. Samo v slovenskih gozdovih obleži 4 milijone ton lesnih odpadkov. V slovenski lesni industriji pa propada neizrabljenih lesnih odpadkov. Slovenske tovarne celuloz...

Jugoslovanski zapiski

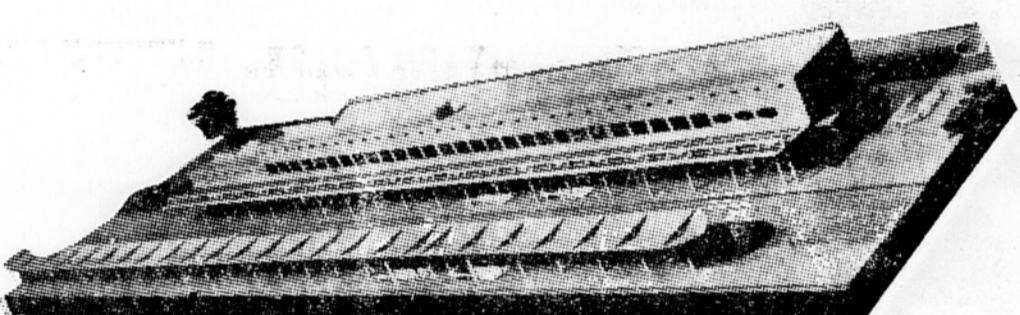
Pisatelj Josipa Pavičiča poznamo iz razdobja med obema vojnama, ko je cenzura stare Jugoslavije zaplenila njegov »Memento«, literarno obtožbo proti tedanjemu režimu. Letos je pri zagrebški Matici Hrvatski izdal novo delo »Zapiski iz davnine«, ki je dejansko avtobiografski roman. Razdeljen je na dva dela, v katerih pripoveduje o »Amerikancih«, izseljenic in povratnikih, ter o težkem življenju Like pred osvobodilno vojno.

Ča »Sinje nebo«. Antič je kvaliteten pesnik mlajše generacije, čeprav njegova druga knjiga nekoliko zостаaja za prvo. Novost v zbirki je ritimizirana proza, v kateri je dosegel pesnik doslej najgloblji izraz.

Novosadska »Matica Srbska« je pred kratkim izdala drugo zbirko pesmi Miroslava Antičevca »Sinje nebo«.

N. Paniča — Surepa »Reka« ima bolj grafično kot vsebinsko vrednost. Sto numeriranih in podpisanih izvodov iz litografiranih bibliofilijski izdaji je okusno opremljenih. Besedilo je vezano v kamen z arhaičnimi črkami starih cirilskih spisov. Tudi slog Paničeve lirike je nekoliko arhaizen.

Jeseniška postaja v grobem dograjena

Maketa kolodvorja s peronom

O pomenu Jesenic kot prometnega vozla in tujskoprometnega in industrijskega značaja ni treba izgubljati besede. Že tako je treba obhajevati, da so minila dolga leta, preden se je v tem kraju začelo graditi novo postajno poslopje, ki je bilo v zadnji vojni popolnoma porušeno. Potniški promet z inozemstvom se razvija v glavnem z Avstrijo, Francijo, Švicco, Češkoslovaško in Italijo. Razumljivo je, da dobivajo potniki tukaj prve vtise o naši državi in da je bilo zaradi tega pri izdelavi načrtov misliti na posebne potrebe in zahteve glede ureditve kolodvorskih prostorov ter komunikacij.

Načrt obsega potniški del kolodvorja z vestibulom, čakalnimi, restavracijskimi, sanitarnimi prostori pod zemljo in s podhodom na otočne perone, nadalje službeni del prometnega urada z obmelnim sektorjem, carino, Putnikom in avstrijskim zastopstvom, kakor tudi železniško avtomatsko telefonsko centralo, zaklonske, akumulatorje, delavnice, centralno kurjavo in značne ventilacijske naprave. Načrt predvideva tudi elektrifikacijo železnice te proge.

Ob južnem Jadranu bodo zgradili novo letališče. Na 24. junu. Po mnenju članov komisije, ki naj bi izdelala predlog za zgraditve letališča ob južnem Jadranu, naj bi se novo letališče večjega obsega začelo graditi prihodnje leto pri Trebinju, ki je najbližje Dubrovniku (20 km). Znano je, da so letalske proge, ki večje inozemstvo in notranjost naše države z južnim Jadranom, pretežno turističnega značaja. Začasno dubrovniško letališče v Gružu, ki ne zadošča več potrebam razvitega letalskega prometa, je po številu potnikov na prvem mestu med sezonskimi letališči. Med razlogi, ki govorijo proti graditvi letališča na Tivatskem polju, poudarjajo strokovnjaki tudi njegovo oddaljenost od Dubrovnika (88 km). Ako bi se letališče zgradilo v Tivat, bi avtobusna vožnja od letališča do Dubrovnika trajala delj kakor pa vožnja z letalom iz Beograda do Tivata. Razen tega bi se pri Trebinju moglo zgraditi letališče četrte, pri Tivatu pete, a na Konavelskem polju celo šeste kategorije.

- PRIREDIVNI PROGRAM II. LJUBLJANSKEGA FESTIVALA od 30. junija do 14. julija 1954
  - 30. VI.: Hrističev balet »OHRIDSKA LEGENDA«. Veronika Mlakar in Duško Trninič iz Beograda kot gosta.
  - 1. VII.: VEČER OPERNIH ARIJ. Pojejo Vilma Bukovec, Nada Vidmar, Rudolf Franci in Friderik Lupša.
  - 3. VII.: Leoncavallova opera »GLUMACI« in Baronovičev balet »LECTOVO SRCE«. Zagrebška opera.
  - 4. VII.: Verdijeva opera »TELO«. Zagrebška opera.
  - 5. VII.: Gotovčeva opera »MORANA«. Zagrebška opera.
  - 6. VII.: VEČER OPERNIH ARIJ. Pojejo Valerija Heybalova, Nada Putarjeva, Anton Dermota, Tomislav Neralić in Vladimir Ružjak.
  - 8. VII.: VEČER SLOVENSkih LJUDSKIH PLESOV. Akademski folklorna plesna skupina »France Marolt« in Studentska mladina iz Beke krajine.
  - 9. VII.: KONCERT SLOVENSKEGA OKTETA.
  - 10. VII.: VEČER JUGOSLOVANSKIH PLESOV. Plesni folklorni ansambel »Tanec« iz Skopja.
  - 13. VII.: Gotovčeva opera »ERO IZ ONEGA SVETA«. Ljubljanska opera.
  - 14. VII.: KONCERT II. LJUBLJANSKEGA FESTIVALA. Državni simfonični orkester iz Zagreba.
- Vse prireditve bodo na prostem, na Trgu francoske revolucije pred Križankami s pričetkom ob 20.30. Slovenski oktet bo nastopil v Filharmonični dvorani s pričetkom ob 20.30. V primeru deževnega vremena bodo prireditve pod streho, o čemer bo občinstvo obveščeno.
- RAZSTAVE
  - RAZSTAVA KLASICIZMA IN ROMANTIKE NA SLOVENSKEM v Narodni galeriji. Otvoritev 29. junija ob 18. Razstava bo odprta vsak dan od 10 do 18.
  - RAZSTAVA ZEMLJEVIDOV NA SLOVENSKEM v Narodni in univerzitetni knjižnici. Odprta bo ob delavnikih od 10 do 13, ob nedeljah od 9 do 13. Otvoritev 30. junija ob 18.
  - TURISTIČNO GOSPODARSKA RAZSTAVA v Emoni. Odprta bo od 10 do 22. Otvoritev 30. junija ob 11.

posamezniku. In to mlad pubertetni, ki je vseskozi realist, silno dobro in globoko občuti. Ljudska oblast izredno skrbi za te zavode. Hrana je dobra, postelja je čista, gojenec je običlen skrbno, a nekaj vršno silno pogrša mlada duša krievnega realista in pubertetenika — to je povezava z domom, s starši, z okoljem, v katerem je poperl živel. Ta pa obstaja na primer v Veržuju skoro izključno le po strogem uradnem papirju. Ob sprejemu gojenca dobi zavod od skrbstvenega organa vse potrebne podatke o otroku in ko je mali Janeček, Tonček ali Miha goden za odpust, gre spet pošta na svet za skrbstvo. Ta si ogleda položaj na domu, pogovori s starši in spet priročno pismo nazaj v zavod: »Doma je vse v redu, lahko ga odpušate, ali ne.« »Doma se razmere še niso spremenile, imete še fanta.« Tudi s odpuščajo gojenca, roma z njim le pismo. Nekaj je tudi pisemnih zvez med starši in otroki in primerov obiskov v zavodu. Toda le za to edino zvezo, pravijo na upravi zavoda, da je mnogokrat bolj škodljiva, kot koristna.

Začel bi kar z dopisnico, ki mi je prišla v roke v Veržuju. Mati z Gorisne piše svojemu Janežu: »Nisem vedel v službi, a imam že z Joščkom, tvojim bratom toliko opravka, da ne bi mogla še tebe krotiti, ker dobro vem, da me ne bi ubogal. Le navadi se biti v življenju, ker drugače ti itak v življenju ne kaže, posebno ker se nisi hotel učiti. Malo upam, da bi žele pozabiti vse neumnosti, ki si jih nama počelnaj. Kako srečna bi bila, če ne bi bil tako pokvarjen...«

To pičice takšno je bilo sporočilo matere sinu. Zato sem se zanimal za Janezka. Na belem listu zavodske kartoteke sem prebral o njemu: »Neznosno stanje v družini, pijančevanje, mati zavdala očeta, vzgojna zanemarjena fant, male tatvine. V začetu silno razposajen, učiteljica ga ni mogla krotiti v razredu.« Toda nato: »Janež se je lepo popravit. Pridno dela, napreduje pri učenju, posvaril je Frančka, ko ga je dobil na tuji črtnji pred krajo...« Tudi to dobro vedno bolj polnjo papirnat karton in izpodirjavo tiste prve, negativne. Le mati, ki je sama zakrivila vzgojno zanemarjenost svoje-

jence. Povedali so mi primer: Mati je obiskala 13-letnega Milana. Sinček jo je nato spremljal na kolodvor. Mati si je prižgala cigareto in še sinu je dala, da je kadilo. Nato ga je nagovarjala, naj pogleda. V zavodu pa je dobro poznajo te vrste ljubezni staršev od otrok. Ob tem gre navadno le za otroške doklade, otroka pa bi znova prepustili cesti.

Navedel sem že vzroke, ki so pripeljali te mlade fante v zavod. Le nekaj jih je tu takih, ki nimajo več staršev, a ti so tu med najbolj marljivimi. Najtežje je s tistimi, katerih roditelji so podvrženi alkoholizmu, predvsem z otroki iz ločenih družin. Kako žalostno so zgodbe nekaterih fantičev. Dvanajstletni Janeček mi je pripovedoval:

Mar znova čaka cesta Toneta, Lojzeta in Jožeta? Toda ne smete misliti, da so ti živahni dečki in Veržuju in po ostalih naših vzgojnih zavodih vsem kakšni razbojniki. Ne! Mnogi, katerim je bila po krivdi staršev in okolja, v katerem so živeli, zrahijana vzgoja, so v zavodu postali res vzorni mladinci. Gledal sem ob zaključku šolskega leta njihovo razstavo. Moram priznati, da je med njimi mnogo zelo nardarjenih fantov. V verževskem zavodu so mi pripravovali o Tinčku, ki je bil ob prihodu v zavod pravi mali razbojnik, danes je popolnoma drug človek.

Lepo se ponaša in v razredu je najboljši. In takih Tinčkov je v Veržuju še več. Šesti razred šole v zavodu so Tone, Lojze in Jože dokončali z odliko. V 16. letu so sedaj in radi bi se izučili za mehanika, ključničarstva ali kaj podobnega. Veselje in tudi smisel imajo za to. A zastoni so njihove prošnje delovnim kolektivom, da bi jih sprejeli v uk. Prosil so sarni, prosil je zanje zavod. Zaman, od nikoder ni odgovora. Branijo se jih, ker so pač iz »Verževca«. Pravijo, da imajo drugih dovolj, zakaj bi morali imeti prednost ravno ti iz »Zavoda«.

300 letom in družino

Rejenček *Otrok se v družini bolje razvija kot v domski zaščiti*

Precej odmaknjena od sveta živita priletna človeka, Zalarjeva. Z invalidno in krpo zemlje okrog hišice se skromno preživljata. Otroci so jima že zgodaj pomrli in ostala sta sama, tako kot tedaj, ko sta se vzela.

Nekega dne, ko sta Zalarjeva okopavala krompir se je zgodilo nekaj, kar je docela spremenilo nujen tok njunega vsakdanjega življenja. Ko je stari Zalar poslednjič zamahnil z motiko, se je naslonil nanjo, loveč sapo in se zagledal tja čez njive, polne koruze, ki je daleč okrog bohotno rasla.

»Mina,« je pretrgal molk. »Kaj se ti ne zdi, da sva tako samotna. Družbo nama dela te nekaj kokoši in oslepele muca.«

Zena, ki se ni slišala takega govorjenja pri svojem možu, je osupnila. Prebilsnila jo je misel:

»Kaj če tole ni znamenje, da bo stari kmalu sklenil življenje?«

»Beži, beži, že toliko let sva sama, pa še nisi tako potožil,« ga je žena zavrnila.

»Ti, veš kaj, Mina, vzemiva rejenčka, da bo spet jok in smeh pri hiši,« je pristavil, ko se je po strani, tako kot v mladih letih skrivoma ozri na Mino.

pod varstvom skrbnega rejnika. Marsikdo kritično pomisli, da oddaja otrok rejnikom ni prava rešitev, saj se marsikdaj primeri, da rejenčki zelo trpijo. Rejniki jih do skrajnosti izkroščajo, zlasti na kmetih. Res je, kako sprejme družina rejenčka in kako ravna z njim je odvisno od njenih posameznih članov, od njihove človečnosti in ljubezni do malega bitja. Vendar pa ti otroci pri nas niso prepuščeni na milost in nemilost svojim rejnikom, saj te socialno skrbstveni organi skrbno nadzirajo in če ugotovijo nepravilen odnos rejnika do otroka, mu tega tudi odvzamejo. S kontrolo nad rejniki in pravilno razmestitvijo — da pride

lahko nadomeščajo otroku starše in dom, kajti tega ne more nuditi otrokom brez staršev noben mladinski ali otroški dom. Izkušnje pri nas in vseh naprednih socialnih družb v svetu so pokazale, da je življenje otroka pod nadzorstvom države v družini, pri dobrih rednikih še najbolj popolna in najbolj življenjska oblika harmoničnega razvoja otroka.

Zaradi tega tudi pri nas vedno najbolj izpopolnjujemo rejniške centre, saj je treba omogočiti čim večjemu številu otrok, da pridejo iz domske zaščite v rejništvo.

Družina, ki bo z ljubeznijo vzrejala otroka, bo lahko k njegovemu razvoju doprinesla ne-

so brez staršev ali pa ni pri njih nobenega posebnega vzgojnega ali zdravstvenega razloga za oddajo v domsko zaščito, naj bi postali člani naših družin, kjer bi našli svoj novi, prijetni dom.

Tudi Tonček je pri Zalarjevih našel tak dom. Odkar ga je stari Zalar pripeljal iz mesta je ves drugačen in komaj se še spominja na zavod, na druge otroke. Tudi tam, med njimi je bilo prijetno, vendar ne tako kot pri Zalarjevih, še daleč ne tako.

V. K.

Nasveti

Ne zametajmo kavnine gošče. Prav dobro nam bo prišla, če bomo hoteli očistiti stekleno posodo. Gošči pridemo malo vode in kisa, jo vlijemo v posodo in to temeljito stresemo.

Ce obitki kost v grlu je najbolje pogoltniti surovo jajce.

Blatne madeže v obleki čistimo šele, kadar se je blato na tkanini popolnoma posušilo in šele tedaj ga skrtamo.

Če rabimo pri kuhi le nekaj kapljic limonovega soka, ne prežemo cele limone, temveč zamožemo v limono vilice, da priteče le nekaj kapljic, limona pa ostane cela in se ne posuši.

Limono ostalo del časa sveže, če jih položimo v posodo z mrzlo vodo, ki jo večkrat na dan menjamo.

otrok res v dobre roke — je ta obvarovan pred slabimi rejniki, ki pogosto gledajo v takem otroku, zlasti na kmetih le delovno silo, za katero pa prejmejo še podporo.

Poleg slabih je še več dobrih rejnikov, ki se z ljubeznijo posvetijo otroku. Le taki rejniki

primerno več kot razni domovi, kjer je mnogo otrok, a razen tega še ni dovolj sposobnega strokovnega kadra, ki bi se z uspehom posvečali tudi psihološkemu življenju otrok.

Zato naj bi imeli mladinski in otroški domovi majhno zmožljivost, kjer bi bilo mogoče vpeljati individualno vzgojo po skupinah. Vendar pa naj bi se otroci razmeščali v domsko zaščito le iz zdravstvenih in vzgojnih razlogov, n. pr. domovi za slepe, gluhe in invalide otroke, vzgajališča za vzgojno zanemarljivo mladino in podobno. Vsi ostali zdravi otroci, ki

Kdo je bil kriv?

Janko in Meta sta morala ostajati nešteto krat sama doma. Prvi je imel komaj dve leti, Meta pa nekako štiri leta. Oba sta bila precej neugnanca. Če je bilo lepo vreme, jima je mamica pripravila obilne kose kruha, namazane z marmelado in ju spravila na balkon, da sta tamkaj počasi otepala svojo malico.

Nekega dne je ta sosed, njuna mamica kupila osem kilogramov lepih borovnic za vkuhanje. Vse, borovnice in sladkor je pustila na mizi, Janka in Metko pa kot navadno poslala na balkon. Nato se je čez ograjo nagnila k meni in zaklicala:

»Oh, lepo vas prosim, popazite malo na otroke. Le k prijateljici skočim, bom brž nazaj!«

Toda minevala je ura za uro. Soseda se še ni vrnila. Včasih sem pogledala na sosedni balkon pa sem videla, da otroke mirno sedita na tleh in otepata kruh. Ko pa znova pogledam, ni bilo na balkonu nikogar več. Le kam sta šla? Pokličem nekajkrat na sosedno stran, pa od nikoder odgovora. Vse je bilo začuda tiho. Malih poredešev ni bilo na spregled. Mislil, da ju je utrudilo sonce in da sta kot že večkrat zaspala kar na tleh v kuhinji, nisem več oprezala za navihancema.

Toda, nenadoma zaslišim presunljiv jok in kričanje. Pri

Borovnice so že dozorele. Otroci tekmujejo, kdo bo več nabral

sosedovih je pela šiba svojo pesem, da je bilo joj. Med kričanje se mešajo kriki sosed, ki se nad nečim kar ne more pomiriti. Radovedno sem pokukala k njim. Priznati moram, da je bil pogled na kuhinjo in oba otroke silno žalosten, a nič manj zabaven.

Soseda je pustila skledo z vsemi borovnicami in sladkorjem v kuhinji na mizi, namesto da bi jo spravila na nedosegljivo mesto, preden je odšla iz stanovanja. Njeno odsotnost in pozabljivost sta iz-

rabila Metka in Janko. Vabljive črne jagode sta stresla po vsej kuhinji in pridno mendarila po tej mešanici borovnic in sladkorja. Ali si lahko predstavljate, kako sta tudi sama izgledala po tem delu? Ali bo njuna mamica še kdaj pustila malčka sama doma, tako prepuščena sama sebi samo zato, da bo lahko pokramljala s prijateljico. Kaj pa, če bi jo doma čakala hujša nesreča od popackanih malih nadebudežev in uničenih borovnic...?

H. C.

Tako sta dobila Zalarjeva v hišo rejenčka, kodrolasega Tončka. Pet let mu je. Vse kote je že prve ure oblezel. Polna ga je bila kajža in vrt in gozd. Stara dva sta se pomladila, Tonček pa raste v pravega korjenjaka.

Tako je bilo s Tončkom in tako je z nešteti drugimi rejenčki, ki nimajo več svojega doma, a so vendar našli dom

Zdravnik svetuje

KAKO JE S PREHRANO PRI SLADKORNI BOLEZNI? Slišali ste, da ponekod dopuščajo diabetičnim bolnikom precejšnjo svobodo v dietalnem režimu, češ da naj jedo, kakor se jim pač oglasa tek, insulina pa naj uporabljajo, samo kadar je potrebno, da preprečijo pojave, kot so nastajanje ketona, izpuščanje teže itd. Kaj več da se od njih ne zahteva niti ne kaka redna kontrola.

Vendar pa dolgoletna opazovanja kažejo nasprotno, namreč to, da se skrbi in stalni nadzor nad bolniki diabetični bogato obrestujejo. Komplikacije in posledice, kot so živčne motnje, obolenje ledvic, obolenje krnega ožilja, povišan krvni pritisk, so mnogo redkejši pri kontroliranih bolnikih kakor pa tistih, pri katerih sladkorna bolezen ni bila pod zadostno kontrolo.

Res pa je, da se mnogi bolniki ne ravnaajo po zdravniških navodilih in se raje izpostavljajo nevarnosti kakih komplikacij čez 10 do 15 let, kakor da bi se v vsakdanjem življenju odrekli nekaterim jedem, kar gotovo zahteva precejšnjo discipliniranost.

Približno tako je tudi z vsemi tistimi, ki trdovratno kadijo naprej, čeprav vedo, da je rak na pljučih, oziroma dušnih cevih pri kadilcih odločno pogostejši kot pri nekadilcih.

vsa šestkrat na dan. Za doseg večje kalorične vrednosti hrane uporabljajte večje množine smetane, masla, olja. Če vam niso poznani potrebni dietni predpisi, se ponovno obrnite na posvetovalnico. Od zdravih vam svetujemo uživanje vitaminov C in B, drugih zdravih pa nikar ne uporabljajte zaradi svojstvene preobčutljivosti vašega organizma in zdravila. Če imate možnost, si nabavite ameriški preparat Pentosenucleotide, injekcijo po 10 ccm.

O. T. CELJE: Pri opisu te pozabili navesti leto starosti. Vsi ti nenavadni in neprijetni subjektivni občutki, ki se vam pojavljajo, kot na primer mravljinčji, zbadanje, občutek odrevenosti in krči kažejo na organske ali funkcionalne motnje, v živčnem sistemu, pojavijo se pa tudi v času mene. Zato prosim za točnejši opis in navedbo starosti ter morebitnih prejšnjih bolezni itd.

MIMO KOPALIŠČ

Letošnja moda ni spremenila kopalnih oblekam lanskega letnega kroja. Iz modnih časopisov, pa tudi iz naših kopalnišč je nekdanjo dvodelno kopalno obleko popolnoma zamenjali enodelni kopalni kostumi, ki pa se je uveljavil že lani oz. vzporedno s tako imenovanimi »bikinij« kopalnimi oblekami, že poletji 1952.

Naše kopalne obleke so v veliki večini krojene iz blaga. Redko katera si danes kupi volnen kopalni kostum. V inozemstvu precej kupujejo elastične kopalne obleke, ki pa jih za vodo zamenja obleka iz blaga, ki se hitreje posuši in je zato mnogo prijetnejša.

Blago, ki so ga pri nas namenili kopalnim oblekam ima brez izjeme belo osnovno barvo, ki je potiskana z neorganskimi vzorci. Prav zaradi bele barve, ki je kopalni obleki najmanj primerna (saj si komaj upamo sestiti) in zaradi majhne izbire vzorcev, pogosteje izbiramo med živopisnim blagom, ki mora biti seveda pralno. A tega blaga je le-tovo manj kot bi želele in potrebovale. Če pa vendarle najdemo primerno blago, izberimo blago živih barv (rdeče, rumeno, vijoličasto). Manj primerne so medle barve in različni odtenki modre oz. zelene barve, ki na soncu hitro obledi in se manj odraža od zarjavele kože. Debeluške izbirajo med zelo temnimi barvami. Iz črne blaga dobro ukrojene kopalne obleke jim odlično pristojajo, nikakor pa si ne smejo privoščiti elastičnih kopalnih kostumov, o čemer se lahko vsaka kaj kmalu prepriča. Kostumi brez naramnic so sicer lepi in zadnja leta tudi moderni, čeprav so v mnogo manjši meri praktični. Redkokdaj se v njih oblečene počutimo sproščene, kar naj bi bil prvi namen vsake sončne ali zračne kopeli.

Malim tabornikom vse izvrstno tekne

vežo skrb za dopust družine nosi nedvomno gospodinja, saj mora poskrbeti za vrsto stvari, ki se pojavijo v tem času.

Vendar ne pretiravamo. Predvsem naj nam garderoba ne dela sivih las. S seboj bomo vzele pač to, kar že imamo. Pazile bomo le, da bo vsa obleka, perilo in druge drobnarije, ki pa so na počitnicah nujno potrebne, v brezhibnem redu. Ne sme se zgoditi, da bi v zadnjem trenutku, le nekaj ur pred odhodom zmetale v kovček vse kar nam pride pod roko, morda celo nezašito in ne več prav čisto obleko. Če prvi dan počitnic bi bile slabe volje, ker bi se morale takoj lotiti pranja in šivanja.

Vsaka družina si bo uredila počitnice v okviru svojih možnosti, na morju, v hribih,

sta, kaj pa vi, ko ste na kmetih. Kaj kmalu se bo pokazalo, da so naši otroci osamljeni, da se jih kmečki otroci ogibljujejo in da med njimi ni tistega otroškega veselja, ki bi moralo biti. Otroku moramo razložiti, da je tako širokoustenje nesmiselno in ned vredno dobrega pionirja pa bo med kmečkimi in mestnimi otroci vzpostavljeno velik prijateljstvo, ki je zlasti pri otrocih tako prisrčno in brez predsodkov. V igrah po gmajni, otrok ob potoku se bo naš otrok razvil in okreplil. Pri tem pustimo otroka, da se docela sprosti in ne vpjimo neprestano nad njim, ne smeš to, ne smeš ono! Otroku uživaj, da sme svobodno stopiti na travo, da ni nikjer čuvaja, ki bi zapisal globo itd. itd. In prav zaradi tega so počitnice za otroka še

sta, kaj pa vi, ko ste na kmetih. Kaj kmalu se bo pokazalo, da so naši otroci osamljeni, da se jih kmečki otroci ogibljujejo in da med njimi ni tistega otroškega veselja, ki bi moralo biti. Otroku moramo razložiti, da je tako širokoustenje nesmiselno in ned vredno dobrega pionirja pa bo med kmečkimi in mestnimi otroci vzpostavljeno velik prijateljstvo, ki je zlasti pri otrocih tako prisrčno in brez predsodkov. V igrah po gmajni, otrok ob potoku se bo naš otrok razvil in okreplil. Pri tem pustimo otroka, da se docela sprosti in ne vpjimo neprestano nad njim, ne smeš to, ne smeš ono! Otroku uživaj, da sme svobodno stopiti na travo, da ni nikjer čuvaja, ki bi zapisal globo itd. itd. In prav zaradi tega so počitnice za otroka še

V gozdu je taborjenje prijetno

ali na deželi pri sorodnikih. Važno je za odrasle člane družine in za otroke zlasti to, da spremenijo okolje v katerem se gibljejo vse leto in saj v počitku in razvedrilo naberejo novih moči.

Torej na počitnice gremo. Za nekatere bodo bolj skromne kot lani saj so cene v hotelih dovolj visoke, a počitnice bodo vendarle.

Pri vseh pripravah na dopust na nekaj ne smemo pozabiti — na odnos do ljudi, s katerimi bomo preživljali počitnice. Da bodo te res prijetne, maroma skrbeti za to, da bomo vedno dobre volje, prijazni in ustrežljivi. Oholost, mrzla rezerviranost in nadutost so tako odbijajoče lastnosti, da se nam bo vsak že od daleč izognil. Prav tako ne smemo v drugo skrajnost, da smo vsiljivi, pretirano prijazni in celo nadležni. To velja sicer tudi v našem vsakdanjem življenju, vendar pride na življenjskih vse to še bolj do izraza v brezdelju, pri kohanju, zabavi, sprehojenju in podobno. Skrbimo torej, da uberemo srednjo pot pa bo dopust res prijeten.

Ze doma moramo poučiti tudi otroke, kako naj se obnašajo. Ti se mnogokrat radi postavljajo pred kmečkimi otroci češ, mi smo pa iz me-

mного lepše in mikavnejše. Ko imamo pred odhodom z otrokom kratek pomenek — saj moramo tudi njemu sporočiti to važno novico, da gremo na počitnice — mi moramo omeniti tudi to, naj se pri sorodnikih na deželi lepo obnaša. Zlasti neprijetno je za gostitelja, kadar njegov mali nečak iz mesta neprestano viha nasek ob lončeni skledi in kritično ogledujoč nosi malnice v usta.

Na vse to moramo misliti, ko odhajamo na počitnice, pa nam bodo res nudile to, kar od njih pričakujemo. V. K.

Ognja varno posodo, v kateri lahko jed postavimo tudi na mizo, namažemo na debelo s presnim maslom, obložimo s tankimi zemljinimi rezinami, nato dodamo plast olupljenih, na tanke rezine zrezanih jabolč ali češenj brez koščic (vzamemo poljubno sadje, kakršnega imamo pri roki), potresemo s sladkorjem, cimetom in rozinami. Na vsoto zmes položimo znova plast zemljinih rezin, namočenih v osladkanem mleku, pokapamo z maslom, nato zopet plast sadja in tako ponavljamo, dokler ne napolnimo posode. — Zadnja plast morajo biti zemljinne rezine. Posebej stepemo v četrt litra mleka žlico sladkorja, 2 jajci in žlico smetane. S tem oblijemo zemlječko in jo spečemo v pečici. Pečeno potresemo s sladkorjem.

Vlij v lonec eno jajce, ga osoli, prilij četrt litra nezavretega mleka, 2 žlici kuhane, ožete in dobro sesekljane špinacije ter dve polni žlici moka. Vse skupaj dobro zmešaj in speci palačinke. Vsako palačinko potresi z nastrganim sirom, jo zvij in postavi kot samostojno jed s solato na mizo.

Kako uporabimo ostanke govedine

Včasih nam ostane goveje meso, bodisi od juhe ali kake druge mesne jedi. Porabimo jih s pridom na najrazličnejše načine. Lepe kose iz juhe narežemo na rezine, posolimo, odšavimo s česnom in jih opravimo na ma-

sti, na kateri smo poprej zarumile sesekljano čebulo. Poleg zrezkov potresemo pražen krompir in solato.

Meso zrežemo na koščke in pripravimo okusno mesno solato.

Dalje lahko spečemo meso kot naravne zrezke in jih serviramo s poljubno omako in z žlički ali krompirjevimi cmoki. Zaleze nam za kosilo ali večerjo.

Ali pa meso sesekljamo, še bolj zrežemo na strožku in iz te sekanice napravimo razne jušne vložke in mesne rulade, ki so z dodatkom riža ali krompirja zelo nasitne.

Fino zmleto meso porabimo za mesni pire: če mu dodamo še sveže zrezano meso, ga lahko porabimo za pečene mesne hlebčke ali pa kot nadev za paprike, kumare, paradiznike itd.

Ajdovščina, Ajdovci in njihovi problemi

Vprašanje šolstva — Skrb za povečanje industrijske proizvodnje — Podjetja v Ajdovščini zaposlujejo trikrat več delavcev kot pred vojno — Premalo zanimanja za razvoj turizma

Ajdovščina, industrijsko mesto na Primorskem se po osvebovni vseh letih razvija v močno gospodarsko in kulturno središče zgornje Vipavske. Zarodke prve industrije je dobila Ajdovščina že v bivši Avstriji, ki pa jih je kasneje temeljito izpodkopal italijanska fašistična okupacija.

77 dijakov, ostali bodo morali ponavljati razred. Težave imajo predvsem v prvem razredu, ker pridejo nekateri otroci v gimnazijo z nezadostnim znanjem. Kljub temu je učni uspeh za 7% boljši od lanskega leta.

Najboljši uspeh so dosegli v IV. razredu in to z 31% pozitivnih ocen. Od 53 dijakov jih je izdelalo 45. Vendar se je pripravilo za V. razred le 16 dijakov, 13 pa iz nižjih gimnazij v Vipavi, Črnuem vrhu in Dobravljah.

V tedni stiski je Ajdovcem letošnji pomagal izvršni svet LRS, ko jim je iz svojih proračunov dodelil okrog 30 milijonov din za gradnjo sodobno urejene šole. Tako je prav te dni začelo Splošno gradbeno podjetje »Primo« za izdelavo 6 razredne šole. Do gradbišča bodo zgradili tudi lepo asfaltirano cesto; šola sama pa bo že letos pod streho. Tudi ljudski odbor mestne občine bo iz svojega proračuna zgradil eno dvostanovanjsko hišo za učiteljsko ter popravi šole v Predmeji, Ustju, Lokavcu in Otlici.

Turizem na zadnji lestvici

V Ajdovščini ne pozostajo turizmu nobene posebnosti. Vendar ima Ajdovščina mnogo pogojev za njegov uspešen razvoj. Poleg raznih domačih zanimivosti so tu še lepe izletniške točke, tako Veliki rob,

Golaki in Kucelj, ki so znani po lepih očiščah. Ti hribi nudijo krasen razgled čez vso Vipavsko dolino in Kras, tja do Jadranskega morja. — J.P.

IZ PREKMURJA

Peviski zbor KUD »Stefan Kovčič« v Murski Soboti, ki si je pridobil še slovesnega najboljših pevskih zborov v Sloveniji, si v svojim koncertom, ki ga je pripravil v Murski Soboti, stavlja svoj 200. nastop. Ob tej priložnosti Mestni odbor SzZL in Oblasni odbor Ljudske prosvete izročila kulturno-umetniškemu društvu »Stefan Kovčič« kot priznanje za »Nefasno delo« dve umetniški sliki.

Na zadnji redni seji obeh zborov Oblasnega ljudskega odbora v Murski Soboti so odobrili razpravo o decentralizaciji trgovine osmestitve šolstva v Prekmurju. Ob osvojitvi je bilo šolstvo v tem predelu Slovenije izredno zaostalo, saj so bile po goriških vaseh le dvorazredne, ki so nujno potrebovale reorganizacijo.

Na tretji skupni seji obeh zborov OLO Celje je bil sprejet odlok o decentralizaciji trgovine osmestitve šolstva v Prekmurju. Ob osvojitvi je bilo šolstvo v tem predelu Slovenije izredno zaostalo, saj so bile po goriških vaseh le dvorazredne, ki so nujno potrebovale reorganizacijo.

Kratke iz celjskega okraja

Na tretji skupni seji obeh zborov OLO Celje je bil sprejet odlok o decentralizaciji trgovine osmestitve šolstva v Prekmurju. Ob osvojitvi je bilo šolstvo v tem predelu Slovenije izredno zaostalo, saj so bile po goriških vaseh le dvorazredne, ki so nujno potrebovale reorganizacijo.

Na zadnji seji je OLO Celje sprejelo odlok o decentralizaciji trgovine osmestitve šolstva v Prekmurju. Ob osvojitvi je bilo šolstvo v tem predelu Slovenije izredno zaostalo, saj so bile po goriških vaseh le dvorazredne, ki so nujno potrebovale reorganizacijo.

114 gimnazijah in bi se v teh šolah otroci učili tudi kmetijskih predmetov, je v Krakčanu pri Murski Soboti že drugi tečaj za učitelje, na katerih pridobivajo potrebno znanje za pouk predmetov iz kmetijstva.

V Podzemlju bo 18. julija velik letalski miting

Letošnji praznik dneva vstaje 22. julija bo praznil tudi Letalska zveza Slovenije, ki se bo vključila v velike proslave v Beli krajini. V ta namen bo 18. julija pripravila velik aero miting v Podzemlju, na katerem bodo sodelovale vse vrste letal našega civilnega letalstva.

Znana je, da je imelo naše letalstvo v Sloveniji svoje prve letalske baze v Beli krajini in sicer na Krasinu, Predgradu in v Krškem. Vse vrste letal našega civilnega letalstva.

Uspeh mladih glasbenikov v Ravnah

Leto je od tega, ko je bila v Ravnah ustanovljena nižja glasbena šola pod vodstvom Ivarja Marjana, kar je tudi v Črnuem vrhu, pomaga sedemčlanski predavateljski zbor. Glasbena šola je zaključila šolsko leto s prvo javno produkcijo dne 29. maja t. l. v Tiševem domu v Ravnah na Koroškem pred polno zasedeno dvorano.

MARIBOR

Dnevne vesti za petek, 25. VI. 1954
Dežurna lekarna »Studenec« — Gorška 18.
Slovensko nar. gledališče ob 20: Bizet: Carmen. Izven in za premierski abonma.
V soboto ob 20: R. Berger: Barba. V gostih obzoru. Red B.

5.00 do 9.00 prenos sporeda Radia Ljubljana: 9.00 domača poročila in obljave; 9.10 domači napovedi; od 12.00 do 24.00 prenos sporeda Radia Ljubljana.

KINO MARIBOR
PARTIZAN: amer. barvni film »Niagara«.
UDARNIK: nemški film »Primenjive zvezde«.
POBEG: zaprti STUDENCI: zaprti!
LETNI KINO »SOLA«: amer. film »Zgodbe iz predmestja«.

MESTNI KINO: ameriški barvni film »Niagara«.
MURSKA SOBOTA
KINO »PARK«: ameriški barvni film »Dumbo«.

Dve letnici vendar ostali doma

Te dni so imeli predvsem ljubitelji košarke glavno besedo, saj so gledali kar dve tekmi za točko, izmed katerih je Proleter iz Zrenjanina pobral dve (Proleter: Ljubljana 55:51) preteklo sredo pa se je pomeril še z domačim ASK, ki je s težavo rešil čast slovenske košarke.

DREVI PARTIZAN (BGD): LJUBLJANA

Številni gledalci bodo drevi svet »trepetali« za usodo košarkarjev Ljubljane, ki se bodo v današnji tekmi pomerili z oddelčno ekipo beogradske Partizana. Glede na zadnje slabotno igranje je nivo v domačem taboru upravičena, toda iz razgovora z načelnikom sekcije Karlovanec Dancom za tudi igralci samimi, pa smo posneli, da domačini niso mislili več tako lahkomišlno igrati, temveč, da se bodo prizgavili vrgli v to borbo, želeč popraviti slab vtis iz bližnjih preteklih dni. Začetek glavne tekme ob 20.30 s predtkmo.

SPORT

I. KOLO ZVEZNE ATLETSKE LIGE

Visoka zmaga Kladivarja nad Mladostjo — 105:78 točkam

Celje, 24. junija. Včeraj popoldne je bilo na stadionu Borisa Kidriča tekmovalje I. kolo zvezne atletske lige med člani zagrebške Mladosti in domačega Kladivarja. To tekmovalje ni bilo prvič, v nedeljo 6. junija. Toda zaradi poplave, ki je močno poškodovala lepi stadion in večino njegovih naprav, je bil miting odložen. Do včerajšnjega prvega nastopa so atleti in funkcionarji društva žrtvovali nešteto prostovoljnih ur, da so stadion usposobili za prvi nastop. Ni manjkalo mnogo, da bi bil njihov trud spet zaman. Naliv v dopoldanskih urah in ploha popoldne pred začetkom mitinga sta stadion ponovno preplavila. Eno uro pred nastopom se je na stadionu že zbrala večina delavnih funkcionarjev, ki so odstranili vodo. Proga in vasa ostala nestopna mesta so bila omehanja. Zato tokrat ni bilo vrhunskih rekordov, bilo pa je dosti več borbenosti, zlasti pri domačih tekmovalcih in precej odličnih rezultatih.

Atleti Kladivarja so zmagali premočno, čeprav so nastopili oslajeni. Od 17 disciplin so zmagali desetkrat. Njihova premoč je bila še izražena v končnem točkovnem rezultatu, ki se glasi 105:78 v njihovo korist.

Na tekmovalju je prijetno presenetil Vipotnik, ki je v oddelčnem času 51.0 sek. zmagal na 400 m. Zanimiva borba se je vodila tudi na 400 m zapreke. Marjan Kopitar je v tem teku zaoostal za reprezentantom Zupančičem komaj za eno desetinko. Vsekar pa je bil raz-

burljiv tek na 800 m. Vipotnik ni imel resnega tekmeča, zato pa se je v zadnjih metrih pred ciljem razvila ogorčena borba za drugo mesto. Urbajs, ki je bil še približno 50 m pred ciljem na četrtem mestu, je v ostrem finišu prehitel oba gosta in zaslužen osvojil tri točke za domače društvo, Lorger se je znoval in uveljavil na vseh svojih progah; najkrajšo je pretekel v 10.9 sek.

Zanimivemu mitingu je prisostvovalo okoli 1000 gledalcev, ki je za delavni dan lepo številno. Med gosti je bil tudi član zveznega izvršnega sveta Fran Leskošek-Luka ter predsednik OLO Celje Riko Jerman.

Rezultati: 110 zapreke: Lorger 15.0, Zupančič (oba Kl) 15.6, Mazalin (MI) 16.4; krogi: Golc (K) 13.65, Galin (MI) 13.63, Polutnik (K) 13.35 — osebni rekord; višina: Miler (MI), Urbajs (K) in Kršlak (MI) 175 cm; 100 m: Lorger 10.9, Kopshe (oba K) 11.1, Oslakovič (MI) 11.2; disk: Golc 44.15, Peterka (oba K) 43.25, Galin (MI) 37.39; 1500 m: Zuvela (MI) 4:12.2, Gajšek (K) 4:21.4, Filipovič (MI) 4:22.0; 4000 m: Vipotnik in Zupančič (oba K) 51.0, Vrančič (MI) 51.5; troskok: Volarič (MI) 13.56, Zagorc (K) 13.47, Celik (K) 12.40; 200 m: Lorger (K) 22.8, Oslakovič (MI) 23.1, Kopshe (K) 23.1; Kladivo: Galin (MI) 48.14, Peterka 45.68, Jandčić (ob K) 40.82; 400 m čez zapreke: Zupančič 55.8, Kopitar (oba K) 55.9, Miler (MI) 56.5; 5000 m: Kodrin (MI) 16:12.4, Milnarčič (MI) 16:45.0, Cvenk (MI) 17:04.0, daljina: Miler (MI) 6:48, Volarič (MI) 6:35, Celik (K) 6:28; skok ob palici: Miler B. (MI) 360, Glavač 360, Vehovar (oba K) 360; 800 m: Vipotnik (K) 2:00, 2. Urbajs (K) 2:04.2, Vrančič (MI) 2:04.2; kopje: Kopitar J. 59.35, Rojc (oba K) 52.95, dr. Miloš (MI) 48.04; 4x100 m: Kladivar (Vehovar, Kováč, Celik, Lorger) 44.1, Mladost (Krajshek, Vucelič, Oslakovič, Volarič) 45.0 sek.

Zadnja spopada pred četrtfinali

Minulo sredo sta bila dva švicarska stadiona prizorišče obeh dopolnilnih tekem za določitev sedmega in osmega četrtfinalista, ki bodo v soboto in nedeljo nastopili za nadaljnje odločitve. Medtem ko je bila zmaga Nemčije v tekmi proti Turčiji komaj dvomljiva in so jo Nemci res pospravili s precej višjim izidom, kakor so računali po znanosti, je Italijanom v dvoboju s Švicarji še enkrat izpodletelo, toda to pot dokončno. V četrtfinali sta se plaštrali Nemčija in Švica; prva bo v nedeljo nasprotnik Jugoslavije, druga pa bo v soboto igrala proti Avstriji.

cem samo stroge opomine. Po zmagovalni tekmi od Belgijo so Italijani zanesljivo računali, da imajo zadnje zapreke za vstop v četrtfinale že za seboj. V sredo pa so jim isti Švicarji dali še eno lekcijo in jih povsem zaslužen izločili iz nadaljnega tekmovalja. Zdjaj bodo morali moral le začetki razmišljanj o tem, ali se je izplačalo investirati toliko težkih milijonov za kupljene nogometne »umetnike« s celega sveta, ki jim pa na svetovnem prvenstvu niso mogli prihraniti tak-ga slovesa.

NEMCIJA : TURČIJA 7:2 ( )
ŠVICA : ITALIJA 4:1 ( )

Studenti imajo svoj smučarski klub

Te dni so akademiki ljubljanske univerze ustanovili svoj smučarski klub. Odbor, ki je že predtem deloval samostojno, je že lani izvedel prav pestro smučarsko sezono, v njej pa predvsem državno akademsko prvenstvo v Zagrebu in pa veslesalom v Krnici, ki bo odslej stalno na sporedu vsake sezone.

Potreba po samostojnem smučarskem klubu je bila zdaj že močno preča in ko so akademiki dobili še zagotovilo za materialne pogoje delovanja, so se odločili za ustanovitev samostojne smučarske edince, ki jo bo letos vodil univ. profesor dr. Anton Peterlin. Kot prvo nalogo si je klub privzel ureditev in udomačitev v športnem in javnem življenju, močno pa bo potreben tudi glede na študentsko svetovno prvenstvo, ki bo prihodnje leto na Jahorini.

Klub posluša časovno v prostorih PD Univerze ob Miklošičevi c. 5a vsak ponedeljek in sredo od 12. do 13. ure.

ŠAH

Prvi poraz Pirca

München, 24. junija. Partije XVII. kola evropskega koneskega turnirja so se končale takole:

Donner: Golombek 1:0, Waerde: Rabar 0:1, Jacob: Bhend 0:1, Ribeiro: dr. Aitken 0:1, Dr. Lehmann: Pirca 1:0, Kramer: Castaldi remi, Burstein: Mulcahy remi, Unzicker: Lokwenz remi, Toran: Fuderer prekinjena.

Stanje točk: Unzicker 13.5, Donner 13, Rabar 12.5, Fuderer 12 (1), Pirca 11.5, Golombek 11, Toran 10.5 (1), Kramer 10, Bhend in Castaldi 8.5, Lokwenz 8, dr. Lehmann 7 in pol itd.

Letošnji šolski uspehi in razvoj gimnazije

Letos je obiskovalo gimnazijo v Ajdovščini 53 dijakov več kot lani, in sicer 402 dijakov. Prevladovali so otroci delavskih staršev — 50%, 140 otrok je kmečkega in obrtniškega porekla, ostali pa so otroci invalidov, upokojevcem ali otroci padlih borcev. Od vseh uveljavljenih jih je izdelalo 265, popravljeno izpite ima

Svečan pogreb čepovanskega predsednika

Po kraji bolezni je umrl predsednik občinskega ljudskega odbora v Čepovanu Rafael Zvala, star 46 let.

Prekmurske organizacije Socialistične zveze po občinskih konferencah

Na razširjeni seji okrajnega odbora SZDL v Murski Soboti, ki so se je poleg odbornikov udeležili tudi predsedniki občinskih ljudskih odborov in občinski odbor SZDL, so se odobrili pozivitvi o stanju v organizaciji SZDL po občinskih konferencah. Odborniki so ugotovili, da imajo organizacije SZDL v Prekmurju še vse premalo silov in svojih članov in da ne spremljajo dovolj budno dela ostalih društev, kot so »Partizane«, gasilska društva in mladinska organizacija. Odborniki so na seji posebej razpravljali o delu mladine v Prekmurju in so ugotovili, da je mladina vojna delati in da je tedaj, če se ni nič ne zanima zanjo, zaide na stran-pota.

Okrajni odbor SZDL je ob tej ugotovitvah sprejel vrsto sklepov za nadaljnje delo, med katerimi je posebno pomemben sklep, da mo-

Herkimer ni dobro razumel, o kom govori, zato je nekoliko počakal.
»Prijezdijo ti v vas kot satani,« je nadaljeval Pjotr, »napadejo otroka, pobesijo po drevesih nedolžne ljudi. Cloveku se ustavi pamet. Mlajši sin je pogebnil in se nikoli več ni vrnil. Bratec gospe nadporočnikov.«
Klepetanje prav gotovo ni bila Pjotrova navada. Pravzaprav ni nikoli prišla iz njegovih ust beseda o ljudeh, ki so bili njegov svet. Tu pa je bilo drugače. Pred velikim in zanesljivim možem pri mizi je začel pripovedovati kar sam od sebe. Gotovo ga je Betka zelo cenila, sicer mu ne bi bila dala njega na pot, ki ni bila nikak sprehod.
Čutil je zaupanje vanj. Zaupanje, ki ga je vlival Herkimer milijonom ljudi, kadar je prihajal njegov glas preko oceana. Nekaj je gnalo Pjotra, da je govoril. Čisto gotovo je moglo biti samo dobro, če zve ta Anglež ali Amerikanec vse: kakšnemu edinstvenemu in čudovitemu gospodu je Pjotr nekoč služil, kako nedopovedljivo težko je bilo življenje gospe nadporočnikov, in ali je morda kaj slišal o gospodu Gelbfischu in o pokojni gospe teti. Le o Elizabeti ni bilo v Pjotrovem pripovedovanju skoraj nič. Herkimerga tudi ni spraševal o njej.
V razgovoru je začela s Pjotrove vojaške nemščine počasi odpadati skorja rje. Herkimer je razumel že skoraj vsako besedo. Molče je kadil predse, zdaj pa zdaj hvaležno naredil požirek Meukowa iz l. 1872 in pozorno, kakor prej še nobenega veljaka, poslušal ukrajinskega kmečkega sinu.

Herkimer je bil tudi Gelbfisch peljal nekoč po njem, in sicer na svojem potovanju okrog sveta; petnajst let je že minilo od takrat. Herkimerju je bilo to že dovolj, da je bil pot okrog planeta, ki je bila v Herkimerovem življenju prava pustolovščina, njemu zaradi poklicnih potovanj po Vzhodu in po Zahodu nekaj vsakdanjega. Kazalo je, da ve o ameriških pristaniščih, o nenavadnih krajih v Aziji in v Afriki prav toliko, da mu lahko pomaga s kako besedo. Učinek je bil tak, da se je Herkimer čedalje podrobneje spominjal teh krajev, da je pripovedoval vedno pesterje in postajal čedalje bolj vesel.

V sobo je stopil Pjotr in ponudil iz pisano poslikane steklenice žganja, kristalno čiste, ognjevite slivovke: kmečki proizvod iz okolice.
»Naš gospod gost,« je zamrmral, ko je stal pred Elizabeto, »studi kadi.«
»Ljubi bog,« je vzkliknila Elizabeta in pokazala na pepelnik, ki ga je bil Pjotr pravkar izpraznil. »Jaz pa sem že pri dvajseti —«
Herkimer je s precejšnjim olajšanjem prižgal svojo pipo. Modri dim se je vlek el skozi odprto okno. Zunaj je bila lepa, svetla noč. Če se je pogovor za trenutek ustavil, je bilo slišati murne in rahlo šumenje reke.
Vsi so se začudili, kako pozno je že, ko je Herkimer vstal. Elizabeta je šla naprej, da ga pospremi iz hiše.
Med vrati se je obrnil in se ji nekajkrat priklonil. Ko se je zvrnil, se je s temenom skoraj dotaknil zgornjega podboja. Tesno ob svojem obrazu je opazil malo kovinsko puščico, ki je bila še vedno na svojem mestu.
»Kaj pa je to?« je vprašal.

Herkimer je bil tudi Gelbfisch peljal nekoč po njem, in sicer na svojem potovanju okrog sveta; petnajst let je že minilo od takrat. Herkimerju je bilo to že dovolj, da je bil pot okrog planeta, ki je bila v Herkimerovem življenju prava pustolovščina, njemu zaradi poklicnih potovanj po Vzhodu in po Zahodu nekaj vsakdanjega. Kazalo je, da ve o ameriških pristaniščih, o nenavadnih krajih v Aziji in v Afriki prav toliko, da mu lahko pomaga s kako besedo. Učinek je bil tak, da se je Herkimer čedalje podrobneje spominjal teh krajev, da je pripovedoval vedno pesterje in postajal čedalje bolj vesel.

V sobo je stopil Pjotr in ponudil iz pisano poslikane steklenice žganja, kristalno čiste, ognjevite slivovke: kmečki proizvod iz okolice.
»Naš gospod gost,« je zamrmral, ko je stal pred Elizabeto, »studi kadi.«
»Ljubi bog,« je vzkliknila Elizabeta in pokazala na pepelnik, ki ga je bil Pjotr pravkar izpraznil. »Jaz pa sem že pri dvajseti —«
Herkimer je s precejšnjim olajšanjem prižgal svojo pipo. Modri dim se je vlek el skozi odprto okno. Zunaj je bila lepa, svetla noč. Če se je pogovor za trenutek ustavil, je bilo slišati murne in rahlo šumenje reke.
Vsi so se začudili, kako pozno je že, ko je Herkimer vstal. Elizabeta je šla naprej, da ga pospremi iz hiše.
Med vrati se je obrnil in se ji nekajkrat priklonil. Ko se je zvrnil, se je s temenom skoraj dotaknil zgornjega podboja. Tesno ob svojem obrazu je opazil malo kovinsko puščico, ki je bila še vedno na svojem mestu.
»Kaj pa je to?« je vprašal.

Herkimer je bil tudi Gelbfisch peljal nekoč po njem, in sicer na svojem potovanju okrog sveta; petnajst let je že minilo od takrat. Herkimerju je bilo to že dovolj, da je bil pot okrog planeta, ki je bila v Herkimerovem življenju prava pustolovščina, njemu zaradi poklicnih potovanj po Vzhodu in po Zahodu nekaj vsakdanjega. Kazalo je, da ve o ameriških pristaniščih, o nenavadnih krajih v Aziji in v Afriki prav toliko, da mu lahko pomaga s kako besedo. Učinek je bil tak, da se je Herkimer čedalje podrobneje spominjal teh krajev, da je pripovedoval vedno pesterje in postajal čedalje bolj vesel.